

Новы Час

ДРАМА НА ПАЛЯВАННІ

Стар. 6

РАСКОЛАТАЕ ГРАМАДСТВА

Кожнаму аўтарытарнаму (таталітарнаму) лідару для поўнага шчасця неабходна адзінае грамадства. Такая канструкцыя не мае патрэбы ва ўзгадненні інтэрсаў розных сацыяльных груп, г. зн. у палітыцы

Стар. 4

ДЫПЛАМАТЫЧНАЯ ТРАГІКАМЕДЫЯ

Пасля сумнавядомых падзеяў пасля 19 снежня Беларускі МЗС стаў заложнікам празмернай актыўнасці чэкістай.

Стар. 12

ГОМЕЛЬСКІЯ КУРАПАТЫ

Стар. 15

ISSN 2218-2144

ЧЫТАЙЦЕ

Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ!

ВІТАЛЬ ТАРАС:
Я ЖУРНАЛІСТ, БО МНЕ
ГЭТА ЦІКАВА

Памяці калегі

МЕРКАВАННЕ

ЭФЕКТ САНКЦЫЙ

Сяргей КАРОЛЬ

Ці з'яўлююца
еканамічныя
санкцыі супраць
рэжыму ў Беларусі
тым эфектуным
інструментам, які
пазбавіць Еўропу ад яе
«апошніх дыктатуры»
і дасць беларусам
магчымасць сваім сіламі
зарабляць на годнае
жыццё?

Гэтае пытанне рубам паўстаўша перад заходнімі палітыкамі пасля падзеяў 19 снежня на плошчы Незалежнасці ў Мінску. І яшчэ больш авастраліся на фоне хвалі палітычных рэпресій, якія не сіхіе да гэтага часу. Заход альгінуўся перад фактам з'яўлення на ўсходніх межах Еўрапейскага Саюза адкрылага паліцыйскага рэжыму, наяўнасць якога патрабуе новых і больш рэзкіх мераў, чым тыя, што былі скрыстыяныя дагэтуль.

Ёсць шмат прычынаў, чому творцы замежнай палітыкі не любяць і толькі здрдку скарыстоўваюць эканамічныя санкцыі супраць рагасціўных рэжымў. Але Беларусь — рэдкі выпадак, калі такія санкцыі могуць адначасова і быць эфектунымі, і адчыніць шлях для даўно ўжо наспелых змен з мінімальнай непажаданымі выдаткамі.

Эканамічны фундамент рэжыму Лукашэнкі вельмі просты, і гэтак жа проста можа быць дэмантаваны. Ён трymаецца на набыцці расійскай нафты (прыкладам на палову рынковага кошт

ту) і перапрацоўцы яе для продажу спажыўкам у Еўропе па сусветнай цэнзе. З 1994 года такая субсідія склаўся ў суму больш за 100 мільярдаў долараў наўпростаў фіскальнай падтрымкі.

Гэта забісцяльна раИыму ўнутраным краеды даверу, як гаранту стабільнасці і адносна высокага дабрабуту, а таксама падатковую пльнын на ўтрыванне апарату працападання і рэжаванія.

В 2007 годзе Расія начала паступова зняцца субсідіямі і практычна цалкам зліквідавала яе ў 2010-м. Амаль год Лукашэнка мусіў жыць без таннай нафты. На-

выбарчай кампаніі і размашу пропаганды ў дзяржаўных СМИ. У адказ раИымым вyrашышчамі перацы ѹзвужкі, якія адзяляю жорсткі, але папулярны аўтарытарызм.

Гэтае засцільна раИыму ўнутраным краеды рэжаву, якія гарантуја стабільнасці і адносна высокага дабрабуту, а таксама падатковую пльнын на ўтрыванне апарату працападання і рэжаванія.

В 2007 годзе Расія начала паступова зняцца субсідіямі і практычна цалком зліквідавала яе ў 2010-м. Амаль год Лукашэнка мусіў жыць без таннай нафты. На-

выборчай кампаніі і размашу пропаганды ў дзяржаўных СМИ. У адказ раИымым вyrашышчамі перацы ѹзвужкі, якія адзяляю жорсткі, але папулярны аўтарытарызм.

Гэтае засцільна раИыму ўнутраным краеды рэжаву, якія гарантуја стабільнасці і адносна высокага дабрабуту, а таксама падатковую пльнын на ўтрыванне апарату працападання і рэжаванія.

В 2007 годзе Расія начала паступова зняцца субсідіямі і практычна цалком зліквідавала яе ў 2010-м. Амаль год Лукашэнка мусіў жыць без таннай нафты. На-

выборчай кампаніі і размашу пропаганды ў дзяржаўных СМИ. У адказ раИымым вyrашышчамі перацы ѹзвужкі, якія адзяляю жорсткі, але папулярны аўтарытарызм.

Гэтае засцільна раИыму ўнутраным краеды рэжаву, якія гарантуја стабільнасці і адносна высокага дабрабуту, а таксама падатковую пльнын на ўтрыванне апарату працападання і рэжаванія.

Простыя кроны амерыканскага ўрада абваліў стратэгію па пранікненні на амерыканскі рынак нафта-прадуктаў, распрацаваную ў ўрадзе Беларусь з мэтай павелічэння фіскальнай пльнын ў сваю кішаню.

На той момант экспарт Беларусі ў ЗША дасягнуў усяго толькі 200 мільёнаў долараў. Калі ж спыніць трэћы мільярд экспартаў, якія ідуць у краіны ЕС (сума невялікай для таго, каб закрануну інтэрсаў ў єўрапейскіх спажыўцу), то прастора эканамічнага перніку і паліцыйскай дубінкі скароціцца да статкотва, каб пастаўіць беларускім раИымым перад неабходнасцю працэснавання метаду.

Ішчэ адна эканамічнага слабасць рэжыму — неабходнасць замежнага фінансавання гандлёвага дэфіцыту. У 2008 і 2009 гадах Расія і МВФ разам прафінансавалі выратаванне Лукашэнкі праці мільярды крэдыту.

У 2010-м урад Беларусі размысляў першы ў гісторыі краіны выпуск вексільных аблігаций за мяжой на суму ў адзін мільярд долараў, і патраціў іх на перадвыбірную падвышенні заробаку.

Зарас урад плануе яшчэ 2,5 мільярда долараў замежных аблігаций. Безфінансавання гандлёвага дэфіцыту, ён мусіць бы даваляваць вялікую агульную падтрымку нерэнтабельных прадпрыемстваў, што хутка б падарвала яго эканамічны фундамент.

Такім чынам, забарона амерыканскім і єўрапейскім інвестыцыйным банкам на краітаванне беларускага ўрада і працу па эміграціі яго аблігаций у Лондане была яшчэ адной эфектуной санкцыяй.

Але пісці абарынгаціўныя меры супраць беларусаў? Здаецца, што не. Беларускія ўлады добра ведаюць, на чым трymаецца іх эканамічны фундамент, і што, зінкіні, падтрымка агульных падаткоў і спыніць сваіх фіскальных субсідій і спыніць свой выкуп.

ФАКТЫ, ПАДЗЕІ, ЛЮДЗІ

2

▶ ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

КАНВЕЕР КДБ

Алена ВАРАЖБЕЙ

Ператрусы і допыты ў КДБ ідуць патокам. Пасля выбараў мінүу ужо месяц, а кіпучая чэкісцкая дзеянісць не спыняюца ні на хвіліну. Штодзень па ўсёй краіне адбываюца ператрусы і допыты.

Тыдзень пачаўся з вобшукаў у офісе «Вясны» (другога на працягу месяца) і яе кіраўніка Алея Бяляцкага. У праваабаронцы 17 студзеня правялі ператрус па рэпрэсіі 1930-х гадоў. У Мінску 19 снежня актыўісту не было, але ў пастанове пракурора напісаны, што ён удзельнічаў у «масавых беспарадках». Камітэтчыкі пабяцілі выклікаць Аляксандра да допыту. У Віцебску дапыталі Уладзіміра Сіманіковіча, намесніка кіраўніка віцебскага штаба Рымашвіцкага. А таксама Яўгена Сцяпанава, сліба ініцыятывы наступнай групы Андрэя Саннікава. А ў Наваполацку 18 студзеня ў КДБ быў дапытаны Аляксандар Брэжнёў. Ни ў якіх выбарчых падзеях хлопец не ўдзельнічаў і ні ў якія каманды кандыдату не ўваходзіў. Усаго яго правіннасць у тым, што падчас наведванняў іх горада Саннікавым і сутрэчы з выбарцамі ён уручыў кандыдату сімвалічны меч. Ад імя мясцовага рынштака клуба.

КДБ дапыталаў двух намеснікаў старшыні Беларускай асацыяцыі журналістаў. 17 студзеня па крымінальнай справе аб «масавых беспарадках» выкликалі ў якасці сведкі Андрэя Аляксандрава, а 18 студзеня — Алену Суравец. А кіраўніка Беларускай партыі левых «Справядлівы свет» Сяргея Калікіна ў КДБ паставілі на прафілактычны ўлік. Палітыку заліўлену, што ў яго дзеянях знайдзена пагроза нацыянальной бяспечнасці. Шкоду дзяржаўным інтэрсам, на меркаванні КДБ, наносіць у тым ліку і яго публічныя выказванні.

У Віцебску 17 студзеня па снежанскіх падзеях дапыталі Канстанціна Халмачова. Падчас выбараў ён працаў у ініцыятыўных групах некалькіх дэмакратычных кандыдатаў. А моладзевага актыўіста Руслана Канавалава выклікалі ў КДБ. Ён загадзіў папярэдзі следчага, што падпіша пратакол толькі ўтым выпадку, калі ён будзе складзены па беларуску. Пратакол супрацоўніку КДБ давялося перапісаць некаль-

кі разоў, выпраўляючы граматычную памылкі. У Наваполацку службовца КДБ дапыталі Сяргея Хмарава, які адбыў пасля плошчы 15 сутак у Жодзіне. На сацце Радыё «Свабода» двумя часткамі былі змешчаны яго развагі пра актыў і арышт. «Гэтыя хлопцы пададылі мне натхненне і для траеція», — заяўіў ён «Свабодзе».

А 18 студзеня адбыўся ператрус у мазырскага актыўіста Аляксандра Кавальчука, які быў давераныкай кандыдату ў прэзідэнта Віталя Рымашвіцкага. Канфіскавалі агітацыйныя матэрыялы, некалькі кампакт-дэйсціў з матэрыяламі па рэпрэсіі 1930-х гадоў. У Мінску 19 снежня актыўісту не было, але ў пастанове пракурора напісаны, што ён удзельнічаў у «масавых беспарадках». Камітэтчыкі пабяцілі выклікаць Аляксандра да допыту. У Віцебску дапыталі Уладзіміра Сіманіковіча, намесніка кіраўніка віцебскага штаба Рымашвіцкага. А таксама Яўгена Сцяпанава, сліба ініцыятывы наступнай групы Андрэя Саннікава. А ў Наваполацку 18 студзеня ў КДБ быў дапытаны Аляксандар Брэжнёў. Ни ў якіх выбарчых падзеях хлопец не ўдзельнічаў і ні ў якія каманды кандыдату не ўваходзіў. Усаго яго правіннасць у тым, што падчас наведванняў іх горада Саннікавым і сутрэчы з выбарцамі ён уручыў кандыдату сімвалічны меч. Ад імя мясцовага рынштака клуба.

19 студзеня чэкісты правялі ператрусы ў афісе «Цэнтра па правах чалавека» і на кватэры яго кіраўніка Раісы Міхайлоўскай. Канфіскаваныя кампютары. На допыт выклікалі эксп-кандыдата ў прэзідэнта Віталя Рымашвіцкага. А моладзевага актыўіста Сяргея Сачкоўцу затрымалі і дастаўілі ў ГУУС Мінгарвыканкама. Актыўіста аўбінавачаюць у дачы ілжывых паказанняў. Ён быў арыштаваны на плошчы і адбыў 10 сутак у жодзінскім ізялітары. Як вядома, у ізялітарах з затрыманнымі таксама праводзіліся допыты.

Папоўнілася і спісы падазраваных і аўбінавачаных па крымінальнай справе аб «масавых беспарадках» 19 снежня. Па звестках «Вясны», аўбінавачанымі па справе праходзіць 33 чалавекі, а падазраванымі з'яўляюцца 15 чалавек.

▶ АКЦЫЯ

НОВЫЯ ЗАТРЫМАННІ

Алена ВАРАЖБЕЙ

Акцыі салідарнасці з палітвязнямі ў Мінску зноў супрадажжаліся затрыманнямі. Як паведамілі праваабаронцы, 22 чалавекі вечарам 19 студзеня дастаўлены ў Цэнтральны РУУС.

Людзей затрымлівалі на падыходах да будынку КДБ, дзе меркавалася акцыя. У астатніх яшчэ па дарозе адбіralі партрэты палітвязняў. Паўсюль было шмат людзей у цывільнім, якія паводзілі сябе вельмі нервово і агрэсіўна. Журналістам прыграілі, што калі яны не будуть трывалы паводзіўся ўхапіць яго яшчэ 29 снежня.

Бацька Насты Палажанкі сказаў, што прыйшоў падтрымача да дачкі і ўсіх вязняў «амерыканікі», а таксама выказаць свой пратест супраць таго беззаконня, якое творыўша ў нашай краіне.

Нягледзячы на напружаную атмасферу, акцыя працягвалася каля гадзіны. Людзі проста стаялі, і ў інтэрв’ю журналистам казалі пра сваю падтрымку палітвязняў.

Бацька Насты Палажанкі сказаў, што прыйшоў падтрымача да дачкі і ўсіх вязняў «американікі», а таксама выказаць свой пратест супраць таго беззаконня, якое творыўша ў нашай краіне.

Акцыя падтрымалася каля гадзіны.

Акцыя падтрымалася каля гад

▼ ТЫДНЁВЫ АГЛЯД

ПАЧАЛОСЯ?

Сяргей САЛАЎЕУ

Мінуў месяц пасля прэзідэнцкіх выбараў. І ўжо бачна, што рацыю мені апазіцыянеры, а не праўладныя палітыкі-аналітыкі. Бы менавіта апазіцыянеры казалі, што пасля прэзідэнцкіх выбараў нічога не скончыцца, а ўсё толькі пачнеца. І вось, здаецца, яно пачынаеца.

Цырымонія ўступлення на пасаду наноў абранига прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі адбудзеца 21 студзеня, паведамляе прэс-служба кіраўніка дзяржавы. Мерапрыемства будзе транслявана па ўсіх каналах Беларускага тэлебачання. Пачатак прамой трансляцыі ў 12.50 па мінскім часе. Цырымонія інаўгурациі пройдзе ў Палаце Рэспублікі. Пасля яе завяршэння адбудзеца святочны канцэрт майстроў мастацтваў.

Вось толькі гэтае ўтрачылася мерыпроемства з вілікай долей ветрагоднасці будзе азмрончана — як звычайна, Захадам. На неафіцыйнай інфармацыі, у цырымоніі не будзе ўдзельнічаць ніводзін пасол з краін Еўрасаюза. Больш за тое, у гэты дзень яны сяброўскім натоўпам з'едуть з Беларусі ўгуроце. Але гэта яшчэ не са-мае страшнае, што можа здарыцца.

Напярэдадні інаўгурациі, 20 студзеня, Еўрапарламент прынёў рэзолюцыю па Беларусі, у якой патрабуе правядзення новых прэзідэнцкіх выбараў.

Міністру замежных спраў Беларусі Сяргею Мартынаву анульвана запрашэнне на штогадовую Мюнхенскую канферэнцыю па бяспеке

Шмату чым прынятая рэзолюцыя адпавядае праекту Еўрапейскай народнай партыі, якое мае самую шматліковую фракцыю ў Еўрапарламенце.

У практэзе документа, падрыхтаванага ЕНП, Савету ЕС і Еўрапамесі пропаноўвалася пераглядаць сваю палітыку ў дачыненні да Беларусі, у тым ліку ў эканамічнай сферы, а таксама неадкладна аднавіць візвавія амбажаванні на ўезд у ЕС для шэрагу беларускіх чыноўнікаў, у тым ліку прадстаўнікоў

судоў і праваахоўных органаў, якія мелі дачыненні да парушэнніў падчас галававання і ўпраўліці пасля прэзідэнцкіх выбараў 2010 года.

ЕС заморозіць усю макрафінансавую дапамогу ў выглядзе крэдыту МВФ, праграм Еўрапейскага інвестыцыйнага фонду і Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця; заморозіць удел беларусі ў праграме «Усходнія партнёрства» да станоўчых зменаў пачынаючы з «безумоўнага вывалення прадстаўніку палітычнай апазіцыі»; абмежаваць кантакты з беларускімі ўладамі да «абсалютнага мінімуму»; заморозіць мэймасць «белтэхэкспарт» і іншых беларускіх экспарцёрш узбраення і ваенай тэхнікі.

Кіраўніцтва ЕС будзе падтрымліваць развіціе дэмакратыі ў Беларусі шляхам павелічэння фінансавай падтрымкі недзяржайным СМІ і арганізацыямі грамадзянскай супольнасці, колькасць стыпендый для выкладчыкаў з ВНУ беларускіх студэнтаў, прайвінцу падтрымку Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта. Атаксама паскірсыць падрыхтоўку падгайдненню паміж Беларуссю і ЕС аб спрашчэнні візавага рэжыму і раздымі, каб спрасіць канкты паміж людзьмі.

Так што, магчыма, Аляксандар Лукашэнка будзе вельмі раздражнены. Не менш раздражнена будзе і старшыня ЦВК Лідзія Ярошычына. Ніхто не сумніваецца, што яна патрапіць у спіс непажаданых у Еўропе асоб. А яна ж амаль на пенсіі. Не спрадзіцца, пэўна, ужо ніколі яе мара наведаць Парыж і пасядзіць ва французскай кавярні з томікам Хемінгуа. Вось ўжо сапраўдніца: «Сядзі дома, вары боршч».

Самае непрэменнае, што гэта ўжо пачало спраўджваца. Міністру

замежных спраў Беларусі Сяргею Мартынаву анульвана запрашэнне на штогадовую Мюнхенскую канферэнцыю па бяспеке.

Старшыня канферэнцыі Вольфганг Шынгер прыняў рашэнне не запрашваць Мартынаву «у знак пратэсту супраць сітуацыі з правамі чалавека ў аўтарытарна кіраваным краіне».

Но патрапіць ў Германію і міністру эканомікі Беларусі Мікалаю Снапкоў. Баварскі міністр эканомікі адклікаў за-

▼ ФІГУРЫ ТЫДНЯ

ІВАН КУЛІКОЎ

Спецслужбы займаюцца расправоўкай не толькі ўсіх кандыдатаў у прэзідэнты, што змагаліся да апошняга моманту, але і асобаў, якія сышлі з дыстанцыі на самым старце кампаніі.

Былога прэтэндента на пасаду прэзідэнта Івана Кулікова затрымалі пасля дольтува ў Упраўлінні ўнутраных спраў Завадскага раёна Мінска. Як перадае БелАПАН, 61-гадовы кандыдат тэхнічных наукаў, доктар фізіка-матэматычных наукаў, прафесар Кулікоў прыбыў да следчага па позве. Яму дазволілі патэлефанаваць дадому і паведаміць, што ў кватэры будзе праведзены вобушк. Кулікоў пражывавае ў пасёлку Сосны, ён з'яўляецца загадчыкам лабараторыі абсталявання ядзерных энергетычных установак Аўгяднанага інстытута энергетычных і ядзерных даследаванняў «Сосны».

Ініцыяціўная група Кулікова была зарэгістраваная, аднак подпісы грамдзін з яго вылуччанымі кандыдатамі здадзенія не былі.

Цяпер у следчым ізялітры КДБ па абвінавачванню паводле крымінальнай справы па артыкуле 293, частках 1 і 2, Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь «Масавыя беспарядкі» знаходзіцца 31 чалавек, у тым ліку чацвёра экс-кандыдатаў у прэзідэнты — Аляксей Міхалевіч, Уладзімір Някляеў, Андрэй Санікай, Мікола Статкевіч.

ЛЯВОН ТАРАСЕВІЧ

Мастак беларускага паходжання родам з Падляшша Лявон Тарасевіч патрымаў з рук прэзідэнта Польшчы орден Адраджэння Польшчы «Polonia Restituta» за асаблівую дасягненні ў галіне культуры. Урачыстасць узнагароджвання творчыя прайшла на Карабеўскім Вавелі ў Кракаве. Орден «Polonia Restituta» — другая найважнейшая цывільная ўзнагарода, якая даеца за асаблівую дасягненні ў галіне асветы, науки, спорту, культуры, мастацтва.

Лявон Тарасевіч — адзін з найбольш адметных сучасных мастакоў не толькі ў Польшчы, але і ў свеце. У апублікаваным рэйтынгу 2008 года найдарожжы польскіх мастакоў на аукцыёнах у Польшчы Тарасевіч займаў 10-ю пазіцыю: за ягону карціну, створаную ў 1985 годзе, калекцыянер заплатіў 150 000 злотых (каля 45 000 ёура). Карціна не мае назвы і была створаная пад уражаннем камністага марсцкага ўзбярэжжа ў містэчку Варненас, куды Тарасевіч быў запрошаны на пленэр улетку 1985 года.

МІХАІЛ ЗАХАРАЎ

Пад кіраўніцтвам трэнера Міхаіла Захараўа мінскія «Юнацтва» другі раз у сваёй гісторыі заваявала Кантынентальную кубку 16 студзеня ў трацім туры суперфіналу, які праходзіў у Мінску, беларуская команда будзе тэлеганавана ў галіне ўзбярэжжа аўстрыйскага «Рэд Бул» з лікам 4:3.

Пасля перамогі над «Рэд Булам» Захараў на хавай трывогі за вынік біліжэйшых матчоў чэмпіянату краіны. «Вядома, баюся. Ужо гаварыў з хакейстамі на этую ёму. Яны ж напоўніцца, а нам ужо з аўторкі ў рэжыме «праз дзень» трэба правесці тры вельмі важных матчы з міжнароднымі супернікамі», — сказаў Міхаіл Захараў журналістам. Трэнер распавесіў, што каманда стала рэкорднай узбярэжжавацца да турніру. «Вельмі сур'ёзна рыхтавалася да суперфіналу. І асабліва да матчу з «Рэд Булам». У нас было шмат інфармацыі, уважліва вывучаці відазапісы з матчаў гэтай каманды. Ведалі, наколькі яна прафесійна падыходзіць да ўсіх пытанняў, у тым ліку і бытавых. У чэмпіянате краіны матчува такога напалту ў нас ніякога, можа быць, піць за ўвес сезону набярэцца. Тому, адкрыю сакрэт, адмыслова папрасіў нашу федэрацию хакея ў трох апошніх падыходахініх перад Кантынентальным кубкам судзіць нас больш строга, часцей выдаляць, нават калі парушэнні не відавочны, каб мы былі готовыя да такога арбітражу. Заадно гэта дапамагло нам адпрацаўваць дзеяні ў меншасці, бо шмат у чым з-за выдаленняў мы прайграли «Рэд Булу» ў Кантынентальному кубку год таму ў Грэноблі», — патлумачыў Захараў.

Цяперашні ўладальнік Кантынентальнага кубка ў новым сезоне выступіць у Лізе чэмпіёнаў. Упершыню «Юнацтва» заявяла кубак у 2007 годзе.

Page

РАСКОЛАТАЕ ГРАМАДСТВА

Сяргей НІКАЛЮК

Галоўнай навіной навагодняй ночы для беларусаў стала афіцыйнае прызнанне падзелу грамадства на «большасць» і «меншасць».

Кожнамя аўтарытарнаму (таталітарнаму) лідару для поўнага часніца неабходна адзіна грамадства. Такая канструкцыя не мае патрэбы ва ўзгадненні інтэрса розных сацыяльных груп, г. зи. у палітыцы. У адзінага грамадства — агульны інтэрс, права выйлічыць які і бара ў сябе пішаны.

Гэта азбукаовая ісціна. Прывяду яе ў разуменіі амерыканскага гісторыка Фрыца Штэрна: «З класавай барацьбой будзе скончана; народ зноў стане адзінны; матугуты фіорар зноў пачне кіраўцаў Троцім Рэйхам; ворагі дзяржавы будуть выгнаныя з краіны, а габрэй, адказныя за ўсе пакуты Германіі, будуть выключаныя з народнай абіцьціны, партый больш не будзе; фіорар як усёмагуты дыктатар будзе ўбасабіты волю народа!»

у Беларусі у найбліжэйшыя гадзінны палепшыцца. Сярод тых, хто нарадзіўся ў 2010-м, 7% дадавярае, аптымістай усяго 7%.

— ўсе яны расколатыя. Галоўная характеристыка грамадства, якія звязаныя піерходом з традыцыйнага стану ў сучаснасць, — наўгансць агульнай сістэмы каштоўнасцей (базавага кансансуенсу). Што да дзяталаў, у якіх так любіць хавацца д'ябал, дык іх колъксы наўпраст залежыць ад ступені развіцця грамадства. Чым больш тое ці іншае грамадства «ўзграза» ў сучаснасці, тым больш дзяталі.

Час «лумашь пра гэта»

Як я стаў «бацькам»

Беларускае грамадства — класічны прыклад грамадства, якое не завяршыла пераход у сучаснасць, і ўжо ханга б таму яно расколатае. Я той, хто ідзе пешкі, не здолны зразумець вершніка, так і больші «праесунутыя» беларускія пратыкі, які праектавалі альтэрнатыўныя канцыдатов. Согласітесь, что есть на чём подумать. И я буду думать прежде всего об этом, не забывая о своих сторонниках, о тех людях, которых меня поддержало».

Улады, ускладнялася. Адъявалася гэта не праз чыйсыці капрыз: грамадства ў сваім развіціі ішло «ад жыцця», а жыццё ўсе гэтай гадыне не стаяла на месцы. Щто да АГ, то ён ускладнення жыцця не заўважыў. Нічога дазінага ў гэтым няма. Пашпершае, з капітанскаага мастка, які размешчаны на варышні ўладнай «вертыкалі», шмат што выглядзе інакш. А вось для разумення «пад другое» нам треба адкрыць падручнік сапольнайшнай пісціагігі.

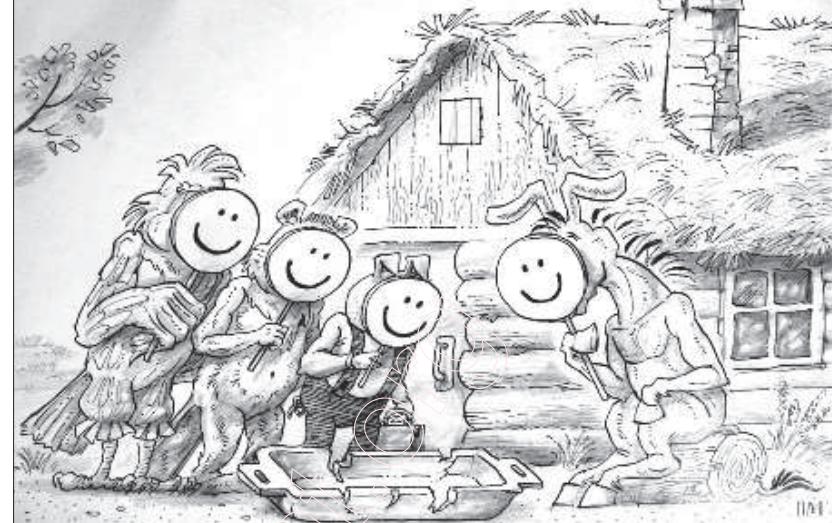
Усім нам уласців рабіць абагульнені, зыходзячы з абмежаванай выбаркі, якая ў першую чаргу ўключасе нас саміх (тэрыор «ілжывага кансенсусу»). Гэта спадржае зношо, што большасць думае і дзеінічае гэтак жа, як і мы. У апазіцыі і Улады свае абмежавання выбаркі. Таму так папулярная сядр апазіцыі пераканацца на падтрымкы большасці, а на вяршыні ўладнай «вертыкаль» — вера ў адсутнасць статыстычна значаній мэннісці.

Патрона неаидынарная падзея, каб запусціні прасе рэзвій поглядаў на сацыяльную реальнасць, якія ўжо ўсталяліся. Але дэклараваную АП гатоўнасць «прайсёд *всего* думать *об этом*» вартка разглядаць у якасці першага кроку ў тэхм накірунку. З гэтага, аднак, яшчэ не вынікае, што ў хуткім часе за першым кроکам будзе другі.

Кожнай пачвары па пары

Раскол беларускага грамадства паўстай не ўчора. Як адзначалася вышы, спісарадзікамі самі фактам незавешанай мадэрнізацыі. У 1994 годзе ў беларусу прац збег геапалітычных акалічнасцяў з'явілася мягчымасць выбару. Рэальных варыянтаў было два: меншасць выступала за паскарэнне мадэрнізацыі, большасць імкнулася яе затормазіць. Вынік галасавання вызначыла структура грамадства. Выбары прыйшлі дэмакратычна — перамога дастасіла большасці

Большасьце спарадзіла свайго лідара. За 16 гадоў ён не расчараўваў сваіх прыхільнікаў. Ад яго чакалі справядлівасць і размеркаванні, і ён яе забяспечыў. Але любая справядлівасць заўсёды ажыццяўлялася за чырыйскі конт.

ці. А менавіта ў гэтым лагеры ро-
бяцца кар'еры і размяркоўваюцца
асноўныя грошы.

Без бутэлъкі не разабрацца

IV Усебеларускі народны сход (IV УНС) адбываўся да прызнання АП расколу ў грамадстве. Як жа зараз ацэньваць узровень яго беларускасці? Вось, да прыкладу, такая цытата: «Главное — это право народа самостоятельно выбирать стратегию социально-экономического, политического и культурного развития, отстаивать собственные национальные интересы...»

Калі я спрабую накласці права меншасці на «свою точку зорнія» на права «народа самастойтэльнага грамадства», у мяне ўзікае стан, які ў післячалогіі прынятча называють «аганітыўным дысанансам» (дискамфорт, які выклікаецца суцірочнасцю паміж націямі ўяўленнем і скрежай інфармациі).

Хто фармуе нацыянальныя інтарэсы? У Трэцім Рэйху — фюэрар, які ўласбяле волю нарада. У сучасных дэмакратычных краінах — палітыкі праз складаны механизмыузгаднення. А ў Беларусі?

У звароте ўздельнікаў IV УНС
снежаньскае мерацтысцтва вы-
значана як «реальны механизам
прамага участия беларускага на-
рода ў управлении государством». Тут ужо без бутылкі не разабра-
ца. Дэмакратыя бывае прадстаўні-
чай і наўпраставай. У першым
випадку народ ажыццяўляе ўладу
праз выбарныя паўнамоцтвы
прадстаўнікоў, у другім асноўныя
правынні ініцыююцца, прымаюцца
і выконваюцца непасродна гра-
мадзянамі. А гэта азначае, што
у випадку прамай дэмакратыі
грамадзянне прадстаўляюць сябе

У грамадстваў, якія не завяршылі мадэрнізацыю, німа шанцай знайсці сваю нішу ў сучасным глябализаваным свеце. Абвешчаны IV УНС курс на тэхнічную мадэрнізацыю без мадэрнізацыі сацыяльна-палітычнай мае столькі ж шанцай на постпеху, як спраба Гарбачава ўвасабіць у жыццё лозунг: «Больші дэмакраты, больш сацыялізм!»

ГРАМАДСТВА

6

ЭКАЛОГІЯ

ДРАМА НА ПАЛЯВАННІ

За бяскруйдную навуковую працу ў Дзяржаўнай прыродаахоўнай установе «Заказнік распубліканскага значэння «Выганашчанскае» выпускнік біяфака БДУ праз некалькі месяцаў пасля размеркавання расплатіўся агнястрэльным раненнем. І асэнсаннем таго, што дзе прырода, там і браканьверы, а дзе браканьверы, там і зброя.

Як гэта было

Вечарам 22 снежня ў наваколіх вёскі Выганашчы (Івацэвіцкі раён, Брасцкая вобласць) з агнястрэльнай зброі быў цікка паранены Мікалай Верабей. Мікалай скончыў білагічны факультэт БДУ летам 2010 года, кафедру экалогіі і методыкі выкладання біялогіі. У жніўні мінулага года прыхеаў на працоўнае месца ў якасці вядучага спецыяліста ДПУ «Заказнік распубліканскага значэння «Выганашчанскае».

Знёмысь расказваючы, што хло-пец хадзеў практычнай працы, каб быць бліжэй да прыроды. Да ёсця ў яго было захапленне — фотапаліванне, а праца ў заказніку давала багаты матэрыял для фотаўстравы. Цікава, што здымкі пераможцы фотаконкурсу грамадской арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» ў 2009 годзе Мікалай рабіў простым фотаапаратам класа «ультра-зум», чым пашвардзіў, што не толькі тэхніка вызначае якасць здымку, але і веды біялогіі, звычак птушак і зяяроў.

Падчас вячэрняга абходу фотаанімаліста Мікалая Вераб'я падстрэліў ў прысутнасці двух сведак на тэрыторыі заказніка, у якім ён працаваў. Мікалай са сваім калегам знаходзіўся ў вёсцы Выганашчы, калі пачалі стрэл. Па інструкцыях, яны мусілі высветліць, хто страліе на тэрыторыі заказніка. Зіма. Па слядках

на снезе супрацоўнікі знайшли ў 500 метрах ад дарогі аўтамабіль і сляды чалавека. Вырашылі пачаць калегам знаходзіць на тэрыторыі заказніка. Зіма. Па слядках

40–50, пабачылі чалавека са стрэлбай. Калега Мікалая выгукнуў: «Лісная ахова, спыніцеся». Той ускінуў стрэльбу, у выніку Мі-

калай апынуўся на бальнічным ложку з пастреленымі каленімі, пашкоджанымі суставамі, венамі, адстрэленымі пальцамі рукі. З-за вялікай страты крыўі за жыццё хлопца некалькі дзён змагаліся ўрачы, было некалькі апераций. Ціпер Мікалай Верабей знаходзіцца ў Рэспубліканскім навукова-практычным цэнтры траўматалогіі і артрапедыі.

Падлоўчы, які страйаў у Мікалая, быў з Белавежскай пушчы. Двое яго калегаў у гэты час знаходзіліся непадалёк у ховані. 23 снежня ў Івацэвіцкім РАУС была заведзеная крыміналная справа па артыкуле 147 Крыміナルнага кодэкса (наўмыснае нанесенне цяжкіх цалесных пашкоджанняў). Падлоўчага затрымалі, а праз 72 гадзіны адпусцілі пад падпіску аб нявыездзе.

Усе адзін аднаго пакрываюць

Знёмыя Мікалай Вераб'я Ташица (татінка) напісала ў сваім блогу: «Як выявілася, там дзейнічае цела падлоўчыў і браканьеरаў, усе адзін аднаго пакрываюць. Кіраўніцтва (улада) свядома наймае на працу падлоўчымі тых, хто бы асуджаны за злодзяйства, браканьеरства, каб тыха забяспечвалі ім супрадаванне на паливанні, калі тым трэба». Мілітыянты гавораць, што падлоўчы, які страйаў у Мікалая, харахтерызуецца становічна, не г'е, не меў проблем з законаў, мае сям'ю. Інцыдэнт адбыўся ў працоўны час, калі падлоўчы выконваў службовыя абавязкі, ён мусіў дазвол на зброю.

Намеснік дырэктара «Белавежскай пушчы», які перадае «Біярэдады», сцвірджае, што ў іх не было выпадкі, каб падлоўчыя арганізоўвалі паливанне для браканьераў або заплющвалі на гэта вочы. «З ліку быльых браканьераў атрымліваюць лепшыя ахоўнікі. Яны добра ведаюць і звычкі браканьераў, і звычкі звераў, ведаюць месцы, дзе звычайнай парушоніі адбываюцца і гэтак далей», — гаворыць службочу.

Пакуль не думаю пра працу

Мікалай Верабей ціпер знаходзіцца ў шпіталі ў Мінску. Бліжэйшым часам да яго мусіць прыхеаць следчы з Бреста, каб высвятіцца акалічнасці здарэння.

— У май мінулага года Выганашчанская паліўнічая гаспадарка была перададзеная ў апеку Белавежскай пушчы, пасля чаго супрацоўнікам заказніка фактычна забаранілі кантраліваць тэрыторыю. Былі невялікія канфлікты з-за абмежаванняў нашага руху, стала праблематычна вадзіць турыстычныя групы. Яны — землекарыстальнікі, а мы работнікі ўстановы, што знаходзіцца на іх тэрыторыі. Але вялікіх праблем не было.

— Якія ў вас прагнозы на конец таго, як вырашица справа?

— Пакуль следчы да мяне не прыезджаю, думаю, усё на пачатковай стадыі. Ведаю, што праводзілі следчы эксперыменты на месцы, што займаеца гэтымі справамі следчы з Бреста. Гэтыя чалавекі, персанальная гэты, мусіць несці адказнасць за тое, што адбылося.

— Гавораць, што невыладковы чалавек вас падстэрэлі, былі неаднаразовыя факты браканьеरства.

— Я адсочваў навіны пра браканьеरства ў гэтым рэгіёне, і ведаю, што гэтыя людзі фігуравалі ў некалькіх зводках. Я не зноўмія асабісту з падлоўчым. Так, мы яго гукнулі, ён ведаў, што там людзі. Магчыма, думам, што адзін чалавек, і хадзеў пазбівіцца ад сведкі, думам, забіць. А можа, вырашыў папалохаць і стрэліць па нагах. Там напраўда быў слайды крыўі, ён параніў дзіка. Кажуць, што і тушу пазней у тым месцы знайшлі.

— То бок браканьеरства мае месца ў тых мясцінах?

— Так. Мяркую, што яно пакрываеца зверуху, на ўзорні лягасас, паліўнічых гаспадарак. Чому так? Есць спажывак, матэрыяльная зацікаўленасць, гроши.

— Як вы пачуваеся, ці не плануеце змяніць сферу дзейнасці?

— Больш-менш. Часам, праўда, бываюць болі. Яшчэ будзе аперациі. Дактары гавораць, што на рэабілітацію спатрэбіца калі год, таму я пакуль не думаю пра працу.

ЗАКОН

ПАРУШЕННЯ УНЕ ВЫЯЎЛЕНА

Пра тое, што ў Беларусь замежнікі зядзяць на паліванні, плацяць вялікія грошы за такі від забавы, — вядома. Супрацоўнікі прыродаахоўных арганізацый гавораць, што не зайдёці госці дзейнічаюць у межах закона.

Так, грамадская арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны» прыводзіц прыклад, калі летася на ваколіцах Турава італьянская паліўнічына на электронныя манок падызвалі кacha, у той час як паліванні было дазволеная толькі на гусакоў. Сібры АПБ патэлефанавалі на «гарачку лініі». Інспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету прыезідзілі ў Рэспублікі

Беларусь. Інспектары паведамілі, што паліванні на левым беразе ракі Прывіпль вядзеніца на арандаваных паліўнічых тэрыторыях ДПУ «Нацыянальны парк «Прыпяцкі» ў рамках тутра для замежных паліўнічых. Але інспектары ўжо ж прыхеаў да месца здарэння, на чайнах знайшлі муляжы кacha, але забітых птушак не было. Пры тым, што было зроблены кала дзвюх соцені стрэлаў. Пасля прафілактычнай гутаркі з інспектарамі, замежных паліўнічых і падлоўчы ДПУ «НП «Прыпяцкі» быў адпушчаны без пратаколаў.

Тое, што два прафесійных паліўнічых, расстраляўшы як мінімум па сто патронам на чалавека, так і не змаглі здабыць ніводнай птушкі, з'яўляеца малаверагодным. Таму адразу ж пасля гэтага

было праведзена аблеславанне месца размяшчэння схованкі, з якой вялося замежных паліўнічых. Ужо пры збеглым аглядзе месца быў выяўлены тушки свіязі. Па факце выяўлення мёртвых птушак спецыялісты АПБ, якія праvodзілі агляд месца палівання, непасрэдна з месца здзіўлення парушоніі паведамілі па тэлефоне ў Тураўскую міжрэйонную інспекцыю, зрабілі фотафіксацыю факту браканьеरства, склалі адпаведны акт.

Але пазней з Дзяржаўнай інспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету на звярот ад АПБ прыйшоў адказ, што «дакументальна, у адпаведнасці з дзеючымі законадаўствамі, пачверджаны фактам парушэнняў Правілу вядзення паліўнічай гаспадаркі і палівання не выяўлены».

У Нарачанскім парку ў пачатку студзеня падстэрэлі буйнога расійскага бізнесмена. З заявай аб здарэнні падчас дазволенага калектывуна палівання на дзіку ў Мядзельскім РАУС звярнуўся старэйшы падлоўчы парку. Па словах заўчыніка, адзін з паліўнічых атрымаў агнястрэльнае раненне скіўкі. Здарылася гэта раніцай 11 студзеня ў лесе поблізу вёскі Нарач.

Адзін з паліўнічых — генеральны дырэктар сант-пецярбургскага ЗАТ «Ніка» — страйаў па дзіку. Аднак куля діскочыла, магчыма, ад дрэва, змяніла траекторыю і патрапіла ў скіўцівендырэктора аднаго з філіялаў ААТ «Расійскія чыгункі».

Пацярпела з аскепкамі пепаломамі ніжнія скіўкі даставілі ў мясцовую лякарню. Усё акапічнасці здарэння будзець высвятліцца падчас праверак. З месца здарэння забралі заерзгіраваную паліўнічу стрэльбу ТОЗ-34Р, 4 патроні і 14 ладункаў (гільз).

24 СТУДЗЕНИЯ, ПАНЯДЗЕЛАК

- 13.45 «Модны прысуд».
 14.50 «Зразумець. Прабачыць».
 15.25 «Хачу ведаць».
 16.15 «Заручальны пярсцэнак». Шматсерыйны фільм.
 17.05 «Слова жанчыне». Шматсер. фільм.
 18.20 «Звароты адлік».
 18.55 «Чакай мянне».
 20.00 Час.
 21.05 «Лк ёць. Тэхнолагіі пераваротаў».
 21.45 Прэм'ера: «Капітан Гардзеев». Шматсерыйны фільм.
 23.05 «Праудзівай гісторыя. Тэгеран-43». Фільм 1-ы.
 21.05 Жаночае ток-шоу «Жыццё як жыццё».
 10.10 Здароўе.
 10.35 Культурныя людзі.
 11.00 Меладраматичны серыял «Маруся».
 12.10 Сімейная меладрама «Радасці і смуткі маленікі лорда» (Расія).
 14.05 Шоў «Вялікая розніца». Частка 2-я.
 15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.
 15.40 «OFF STAGE LIFE».
 16.05 Ната Вене.
 16.30 Серыял «Маршрут літасці» (Расія).
 17.25 Меладраматичны серыял «Маруся».
 18.25 Програма «Акою ў Еўропу».
 19.25 «КЕНО».
 19.30 «Арэна». Програма аб спорце.
 19.55 Ходу ў дзаказ.

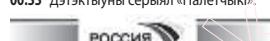

- 22.45 Нашы навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».
 09.05 Контуры.
 10.10 «Мая жонка мянне прычаравала».
 Шматсерыйны фільм.
 11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.00 Навіны спорту.
 11.10 «Смак».
 11.50 «Тата на ўсе руки». Камедыйны серыял.
 12.20 «Дээтктыўныя».
 13.10 Кантрольны закуп.

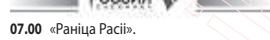
- 06.00, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 24 гадзін».
 06.10 «Мінічына».
 06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».
 07.40 «СТБ-спорт».
 08.30 «Цыцынэн».
 09.35 «Вялікі сіданак».
 10.05 «Піцьві гісторыі».
 10.40 «Багатая і каханая». Тэленавэла. Заключчычная серыя.
 11.40 «Званая вічара».
 12.35 «Ві-вандру́ца».
 13.00 «Ля параднай пад’езд».
 13.50 «Зорныя рынкі».
 15.00 Кантрэкт М.Задорнова.
 16.00 СТБ прадстаўляе: «КультуРА!».
 16.50 «Грапцёрская гісторыя».
 17.10 «Наша справа».
 17.20 «Мінічына».
 17.30 «Званая вічара».
 18.30 «Дарослыя гульні». Серыял.
 20.00 «Сталічныя падрабязніцы».
 20.10 «СТБ-спорт».
 20.15 «Добрыя вечар, мадня».
 20.35 Фільм «Фартовы». Расія, 2006г.
 22.55 «Сталічны футболь».
 23.25 Фільм «Ундузіна». ЗША - Ірландыя, 2009 г.

- 06.35 Моладзвесы серыял «Універ» (Расія).
 07.00 ЛАДная раніца.
 08.00 Тэлебарометр.
 08.05 Дээтктыўныя серыял «Чыста англійскія забойствы» (Вілакібрытанія).
 09.00 Серыял «Ты маё жыццё».
 10.00 Меладрама «Лужкай радня» (СССР).
 11.45 Пра мастакта.
 12.10 Школа рамонту.
 13.10 Прам'яра. Дакументальна-пазнавальны фільм «Апошні прыстанак пірацкай шхуны» (Францыя).
 14.05 Серыял «Сіла прыцягнення».
 15.05 Мультсерыял «Сімейка піратата».
 15.30 Пазакласная гадзінка.
 15.45 Тэлебарометр.
 16.05 Дээтктыўныя серыял «Налётчыкі».
 16.55 Дээтктыўныя серыял «Чыста англійскія забойствы» (Вілакібрытанія).
 18.00 Серыял «Ты маё жыццё».
 19.05 Хакей КХЛ. Віцэш (Чахаў) - Дынама (Мінск) У перапынку: Кальханка.
 21.20 Тэлебарометр.
 21.25 Беларуская часіна.
 22.25 Камедыйны серыял «Інтэрны».
 23.00 Моладзвесы серыял «Універ» (Расія).
 23.30 Авертайм.
 00.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Прэм'ер-ліга. Агляд тура.
 00.55 Дээтктыўныя серыял «Налётчыкі».

- 06.10, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.15 Сення.
 06.15 Інфармацыйны канал «НТВ раніцай».
 08.35 Серыял «Таксістка».
 09.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 10.20 «Кулінарыя паядніак».
 11.20 «Чытасадарчайнае прыянненне».
 12.05 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.30 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

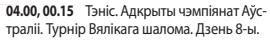
- 16.15 Тэлесерыял «Дворык».
 16.50 Навіны - Беларусь.
 17.20 «Куліагін і партнёры».
 17.50 Тэлесерыял «Чорная багіня». Расія.
 18.50 «Ефрасіння». Тэлесерыял.
 19.50 Навіны - Беларусь.
 20.30 Тэлесерыял «У лясах і на гарах».
 22.20 Тэлесерыял «Аператыўнікі. Хронікі забойнага аддзела. Новая версія».
 23.20 «Нічча асабістага».
 23.35 Навіны - Беларусь.
 23.45 «Весткі.ru».
 00.00 «Развітненне з пясянром. Уладзімір Мулявін». Дакументальны фільм.

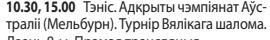
- 06.10, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.15 Сення.
 06.15 Дээтктыўныя серыял «Налётчыкі».
 08.35 Серыял «Таксістка».
 09.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 10.20 «Кулінарыя паядніак».
 11.20 «Чытасадарчайнае прыянненне».
 12.05 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.30 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

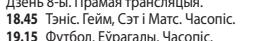
- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі. Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 «Ефрасіння». Тэлесерыял.
 12.20 «Куліагін і партнёры».
 12.50 «Пакой смеху».
 13.50 Навіны - Беларусь.
 14.30 «Аб самым галубоўным». Ток-шоў.
 15.25 «Саграўднае жыццё».

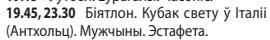
- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

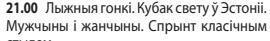
- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

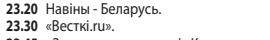
- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

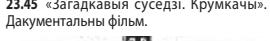
- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

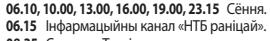
- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

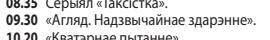
- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 12.20 «Да суду».
 13.30 Серыял «Ментоўскай войны».
 15.10 «Справа густу».
 15.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 16.25 Серыял «Вуліцы пабыхі ліхтароў».
 18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдарэнне».
 19.35 Серыял «Выбай, Макараў!».
 21.30 Баявік «Сіяяннік».
 23.40 Баявік «Шпіенскай гульні».

- 04.00, 00.15 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.30, 15.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Даень 8-ы. Прамая трансляцыя.
 10.00 «Гарадок».
 10.20 «Ранішняя пошта».
 11.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

8

26 СТУДЗЕНИЯ, СЕРАДА

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.45 Навіны.

06.05 Дзень спорту.

06.10, 07.10, 08.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».

07.05, 08.10, 18.50, 01.10 Зона Х.

07.30, 11.50 Дзелавое жыццё.

08.35 Сфера інтэрасаў.

09.10 Камедыйная меладрама «Маргоша».

10.05 Серыя «Маршрут літасці» (Расія).

10.50 Меладраматычны серыял «Маруся».

11.40 Відеофільм АТН «Брангінск кут» цыклу «Зямля беларускай».

12.10 Дэтактык «Пляванне за ценем».

14.05 Документальны фільм «G20. Сеульскі саміт» (Падгнейская Каряя).

14.30 Альманах вандраванняў.

15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.

15.40 «OFF STAGE LIFE».

16.05 Програма «Анко ў Еўропу».

16.30 «Эпоха».

17.05 Серыя «Маршрут літасці» (Расія).

17.50 Меладраматычны серыял «Маруся» (Украіна). Заключная серыя.

19.25 «Спортоўт 5 з 36». Забавільнае шоў.

19.30 «КЕНО».

19.35 Зямельнае пытанне.

20.00 Камедийная меладрама «Маргоша».

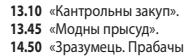
21.00 Панарама.

21.45 Дэтактыкі серыял «Абдуры мяне».

22.55 «Эпоха».

23.25 Прэм'ера. Біяграфічнае драма «Скура» (Вілкайкартнія - ПАР).

01.20 Дзень спорту.

13.10 «Кантрольны закуп».

13.45 «Модны прысуд».

14.50 «Зразумець. Прабачыць».

15.25 «Хачу ведаць».

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Заручальны пярсцёнак». Шматсерыйны фільм.

17.05 «Слова жанчыне». Шматсер. фільм.

18.15 Навіны спорту.

18.20 «Цаслаўская разам». Серыял.

18.55 «Хай кажуць».

20.00 Час.

21.00 Навіны спорту.

21.05 Прэм'ера. «Доктар Тырса». Шматсерыйны фільм.

22.10 Прэм'ера. «Капітан Гардаеў». Шматсерыйны фільм.

22.20 Навіны спаслення.

00.30 «Віёла Тараканава. У сцеце злачынага запалу».

01.20 Начныя навіны.

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзін».

06.10 «Мінічына».

06.20 «Раніца. Студыя добрага настрою».

07.40 «СТБ-спорт».

08.30 «Апношні сакрэт Майстра». Серыял.

09.30 «Лінчанара».

10.00 «Пляц гісторый».

10.40 «Трымай мене мацней!». Тэленавэла.

11.30 «Дзялекія святы».

11.40 «Званая вічара».

12.35 «Дарослыя гульні». Серыял.

13.50 «Дуры, дарогі, гроши». Гумарыстычныя серывалі.

14.40 «Студэнты International». Серыял.

15.30 «Выкраданне багіні».

16.50 «Новыя падарожнікі дыльтанта».

17.20 «Лінчанара».

17.30 «Званая вічара».

18.30 «Дарослыя гульні». Серыял.

19.00 «Сталічная падрабізансці».

20.10 «СТБ-спорт».

20.15 «Добрыя вечар, майляня».

20.25 «Апношні сакрэт Майстра». Серыял.

21.30 «Мінск і мінчане».

22.05 «Дабро».

22.20 Навіны спорту.

22.25 «Зямельнае пытанне».

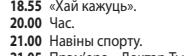
22.35 «Дзялекія святы».

22.55 «Дэлактыкі».

23.20 Навіны спорту.

23.30 «Віёла Тараканава. У сцеце злачынага запалу».

00.15 Начныя навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Заручальны пярсцёнак». Шматсерыйны фільм.

17.05 «Слова жанчыне». Шматсер. фільм.

18.15 Навіны спорту.

18.20 «Цаслаўская разам». Серыял.

18.55 «Хай кажуць».

20.00 Час.

21.00 Навіны спорту.

21.05 Прэм'ера. «Доктар Тырса». Шматсерыйны фільм.

22.10 Прэм'ера. «Капітан Гардаеў». Шматсерыйны фільм.

22.20 Навіны спаслення.

00.30 «Віёла Тараканава. У сцеце злачынага запалу».

01.15 «Смаю».

15.15 «Зброя». Цыкл дак. фільм.

15.50 «Сінематэка».

16.30 «Эпоха».

17.05 Серыя «Маршрут літасці» (Расія).

17.50 Прэм'ера. Крыміналная меладрама «Зымінне» (Расія-Украіна). 1-я серыя.

19.25 «КЕНО».

19.30 Сфера інтэрасаў.

19.55 Камедыйная меладрама «Маргоша».

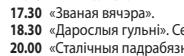
21.00 Панарама.

21.45 Дэтактыкі серыял «Абдуры мяне».

22.55 «Эпоха».

23.25 Прэм'ера. Трагікамедыя «Вар'яцкая дапамога» (Расія).

01.30 Дзень спорту.

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.45 Навіны.

06.05 Дзень спорту.

06.10, 07.10, 08.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».

07.05, 08.10, 18.50, 01.25 Зона Х.

07.30, 08.30, 11.50 Дзелавое жыццё.

08.35 Зямельнае пытанне.

10.10 «Мая жонка мяне прычараўала».

11.05 Навіны спорту.

11.10 «Смаю».

11.50 «Гата на ўсе руки». Камедыйны серыял.

12.20 «Дэтактыкі».

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Кантрольны закуп».

13.45 «Зразумець. Прабачыць».

15.25 «Хачу ведаць».

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Заручальны пярсцёнак». Шматсерыйны фільм.

17.05 «Слова жанчыне». Шматсер. фільм.

18.15 Навіны спорту.

18.20 «Цаслаўская разам». Серыял.

18.55 «Хай кажуць».

20.00 Час.

21.00 Навіны спорту.

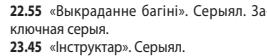
21.05 Прэм'ера. «Доктар Тырса». Шматсерыйны фільм.

22.10 Прэм'ера. «Капітан Гардаеў». Шматсерыйны фільм.

22.20 Навіны спаслення.

00.30 «Віёла Тараканава. У сцеце злачынага запалу».

01.20 Начныя навіны.

22.55 «Выкраданне багіні». Серыял. Заключная серыя.

23.45 «Інструктар». Серыял.

06.35 Моладзеўы серыял «Універ» (Расія).

07.00 Ладная раніца.

08.00 Тэлебарометр.

08.05 Камедыйны серыял «Інтэрны».

08.35 Дэтактыкі серыял «Чыста англійскіх забойстваў» (Вілкайкартнія).

09.40 Серыял «Таксістка».

09.30 «Аглід. Надзвычайнай здарэнне».

10.20 «Дачы аджыкі».

11.15 «Развод па-руску».

12.05 «Да суду».

13.30 Серыял «Ментоўскай вайны».

15.10 «Справа густу».

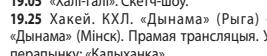
15.30 «Аглід. Надзвычайнай здарэнне».

18.30 «Аглід. Надзвычайнай здарэнне».

19.35 Прэм'ера. Вострасюжэнты серыял «Бібія», «Макарэў».

21.30 Бавік «Святанін».

23.40 Бавік «Шпіёнскай гульні».

07.00 «Раніца Расія».

09.20 «Фэрасіння». Тэлесерыял.

10.10 «Пскоўскі зон».

10.20 «Пскоўскі зон».

10.30 «Ладная раніца».

10.40 «Прыгоднікі фільм «У пошуках скарбіў тапліярэу-2» (Данія).

12.10 Жансавет.

12.45 «Бітва экстрасенсаў».

13.45 Даща зядоры.

14.15 Серыял «Сіла прыцяннення» (Украіна-Расія).

15.10 Мультсерыял «Сямейка пірататаў».

15.40 Пазакласскай гадзініцы.

16.15 Дэтактыкі серыял «Налётчыкі».

16.55 Дэтактыкі серыял «Чыста англійскіх забойстваў» (Вілкайкартнія).

17.00 Трагікамедыя «Бландынка за вуглом» (СССР).

20.40 Калыханка.

20.55 Тэлебарометр.

21.00 Беларускай гадзініцы.

22.00 Камедыйны серыял «Інтэрны».

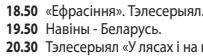
22.35 Моладзеўы серыял «Універ» (Расія).

23.05 Дэтактыкі серыял «Налётчыкі».

23.20 Навіны спорту.

23.30 «Весткі».

23.40 «Падаждынак».

18.50 «Фэрасіння». Тэлесерыял.

19.50 Навіны - Беларусь.

20.30 Тэлесерыял «У лясах і на гарах».

22.20 Тэлесерыял «Аператыўнікі. Хронікі забойнага аддзела. Новая версія».

23.20 Навіны - Беларусь.

23.30 «Весткі».

23.40 «Свесткі».

07.00 Аб'ектыў.

07.20 Гарачы каментар.

07.30, 12.05 Практ «будучыня».

08.00, 12.30 Рэпартэр.

08.25 Сальда (зканамічнай праграма).

08.40 Беспрацоўнія», дак. фільм, Польшча.

09.05 «Мой родны горад», серыял.

09.30 Мойнік (лінгвістычнай праграма).

09.40 Беларусы ў Польшчы.

10.00 «Усмешка на вуснах да спэзы ў вачах», дак. фільм, 2008 г., Польшча.

10.55 «Бульбашы», мультсеріял.

11.10 «Кансультатыўнае зборнікі», серыял.

12.04 Аб'ектыў (агляд пад

28 СТУДЗЕНИЯ, ПЯТНІЦА

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 00.15 Навіны.

06.05 Дзень спорту.

06.10, 07.10, 08.15 «Добрай раніца», Беларусь».

07.05, 08.10 Зона X.

07.30, 11.50 Дзэлавое жыццё.

08.35 Сфера інтэрнэт.

09.10 Камедыйная меладрама «Маргоша».

10.05 Серыя «Маршрут літасі» (Расія).

11.00 Крымінальная меладрама «Зацымен-не» (Расія-Украіна). 1-я серыя.

12.10 Прэм'ера. Меладрама «Раніца» (Расія).

13.45 «OFF STAGE LIFE».

14.05 «Школа доктара Камароўскага». Ток-шоу (Украіна).

14.30 Кулінарнае шоў «Кухар дома» (ЗША).

15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.

15.35 Дак. цыкл «Зорнае жыццё» (Украіна).

16.25 «Эпоха».

16.50 Жаночае ток-шоў «Жыццё як жыццё».

17.55 Крымінальная меладрама «Зацымен-не» (Расія-Украіна). 2-я серыя.

19.25 «ЕНЮ».

19.30 «Зона X». Вінікі тыдня.

19.55 Камедыйная меладрама «Маргоша».

21.00 Панарама.

21.45 Дэтэктыўны трэлер «Сакрэты Лос-Анджеўлеса» (ЗША).

00.25 Дак. цыкл «Зорнае жыццё» (Украіна).

01.10 Дак. серыя «Зборы будучыны» (ЗША).

01.55 Дзень спорту.

13.45 «Модны прысуд».

14.50 «Разумець. Прабачыць».

15.25 «Хачу ведаць».

16.00 Нашы навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Заручальны пярсцёнак». Шматсерыяны фільм.

17.05 «Слова жанчыне». Шматсер. фільм.

18.00 Нашы навіны.

18.15 Навіны спорту.

18.20 «Чакай мене». Беларусь.

18.55 «Поле цудаў».

20.00 Час.

20.30 Нашы навіны.

21.00 Навіны спорту.

21.05 «Дзабытак. Распубліка».

23.35 «Наща Беларусь».

00.10 Трылер «Самотныя сэрцы».

02.00 Начная навіны.

02.30 «Ладная раніца».

08.00 Тэлебарометр.

08.05 Камедыйны серыял «Інтэрны».

08.35 Дэтэктыўны серыял «Чыста англійскі забойствы» (Вілкабрытанія).

09.30 Серыял «Ты маё жыццё».

10.35 Трагікамедыя «Бландинка за вуглом» (СССР).

12.05 Мастаца-публіцыстычны фільм «Свет даўніх сноў; як манускруп...».

12.35 Жывы гук.

13.15 Канікабры.

13.35 Прэзідэнцкі аркестр Рэспублікі Беларусь з праграмай «Незабыўны вечар бэлькантан».

14.45 Мультсерыял «Сямейка піратата».

15.10 Пазакласная гадзіна.

15.25 Дэтэктыўны серыял «Налётчыкі».

16.20 Дэтэктыўны серыял «Чыста англійскі забойствы» (Вілкабрытанія).

17.20 Усё ад басцэцы.

17.50 Серыял «Ты маё жыццё».

18.55 Гандбал. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Гаўфінал. Прамая трансляцыя.

20.30 «Калханка».

20.45 Тэлебарометр.

20.50 «Эрпэрц «беларускай часні».

21.40 «Бітва экстрасенсаў».

22.40 «Пра мастацтва».

23.05 Гандбал. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Гаўфінал.

01.00 «Следнікі».

01.40 «Студэнты International». Серыял.

01.50 «Абенент часова недаслупы». Серыял.

01.50 «Эпэрцэрскія гісторыі».

17.20 «Мінічына».

17.30 «Званая вічара».

18.30 Ток-шоў «Лёс».

20.00 «Сталічная падрабязніцасі».

20.10 «СТБ-спорт».

20.15 «Добры вечар, мальня».

20.35 Фільм «Дом Вілкай матулі». ЗША - Германія, 2000 г.

22.55 «Гарачы лёд».

23.25 «Відъзмо-невідъзмо». Агляд міжнароднага шоў-бізнесу.

00.10 Фільм «Бурбала». ЗША, 2005г.

01.30 «Сакртнайя матэрыяльялы».

Серыял.

01.00 Нашы навіны.

01.05 Абенент часова недаслупы».

01.50 «Добрай раніца», Беларусь».

02.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.

09.10 Здароўе.

09.45 Кулінарнае шоў «Кухар дома» (ЗША).

10.10 «Славянскі базар».

10.40 Камедыйны серыял «Святы» (Украіна). 1-я серыя.

12.10 Дэтэктыў «Прыводы Шэрлака Холмса і доктара Батсана» (СССР).

14.35 «Зона X». Вінікі тыдня.

15.15 Навіны рэгіёна.

15.35 Вакон гланеты.

16.15 Ната Вене.

16.45 Дак. цыкл «Атлас Даўскаверы» (ЗША).

17.40 Відэофіlm АТН «Шуміліна». Вяртanne

да вытоку» Цыклу «Зямля беларускай».

17.55 «Сватоў».

18.45 Латара «Пічэрка».

19.25 «ЕНЮ».

19.30 «Новая хвала-2010».

21.00 Панарама.

21.40 Фільм тыдня. Прэм'ера. Іранічная

драма «Сур'ёзы» (ЗША).

23.35 Меладрама «На мякія разрывы» (ЗША).

01.05 Дзень спорту.

02.00 Абенент часовая недаслупы».

02.00, 09.00 Нашы навіны.

09.05 Серыял «Мая выдатнай няня».

09.40 «Здароўе».

10.30 «Смак».

11.10 «Разумніцы і разумнікі».

12.05 Прэм'ера. «Вячаслаў Дабрынін».

«Свет не прости, свет не прости...».

13.10 «Віўіна славі».

15.10 «Мой радавод».

16.00 Нашы навіны.

16.15 Навіны спорту.

16.20 Асяроддзе паслення.

17.15 Фільм «Чалавек-павук».

19.30 «Адзін супраць усіх».

20.30 Нашы навіны.

21.00 Нашы навіны спорту.

21.00 Нашы навіны.

21.05 «Дзэлавое паслення».

17.15 Фільм «Чалавек-павук».

19.30 «Дзэлавое жарт з...» Гумарыстычная

праграма (Расія).

17.45 Прыгодніцкая камедыя «Банзай» (Францыя).

19.00 Сэансія.

19.30 «Прафесія Рэпарцёр».

07.40 Нашы эстэты.

08.10 Усё ад басцэцы.

08.35 «Рэальны свет».

09.05 Дыялог ад рыбалца.

09.35 Жансавет.

10.15 Дача здароўя.

10.55 Тэлебарометр.

11.00 «Ты Я». Забуйлівальнае ток-шоў (Расія).

12.00 «Запал на кулы».

12.40 Меладрама «Снежнае каханне, або Сон у зімовую ноч» (Украіна). 1-я і 2-я серыі.

15.05 Фантастычныя прыгоды «Планета 51» (ЗША- Вілкабрытанія-Іспанія).

16.40 «Навагодні жарт з...» Гумарыстычная

праграма (Расія).

17.45 Прыгодніцкая камедыя «Банзай» (Францыя).

19.00 Сэансія.

19.30 «Прафесія Рэпарцёр».

07.30 «Агляд».

08.00 Сэансія.

08.20 «Авіятары».

08.50 «Выратавальнікі».

09.25 «Жывіць як людзі».

10.00 Сэансія.

10.20 «Галоўная дарога».

10.50 «Кулінарнае падынак».

11.55 «Ватрэйнае пытанне».

13.00 Сэансія.

13.20 «Жаночы погляд».

14.20 «Баявік «Асаўтысія нумар».

16.00 Сэансія.

16.20 «Апошнія слова».

17.00 «Вочная стаўка».

18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдэрнне».

19.00 Сэансія.

19.30 «Прафесія Рэпарцёр».

07.30 АГД.

08.00 Сэансія.

08.20 «Аўвітары».

08.50 «Выратавальнікі».

09.25 «Жывіць як людзі».

10.00 Сэансія.

10.20 «Галоўная дарога».

10.50 «Кулінарнае падынак».

11.55 «Ватрэйнае пытанне».

13.00 Сэансія.

13.20 «Жаночы погляд».

14.20 «Баявік «Асаўтысія нумар».

16.00 Сэансія.

16.20 «Апошнія слова».

17.00 «Вочная стаўка».

18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдэрнне».

19.00 Сэансія.

19.30 «Прафесія Рэпарцёр».

07.30 АГД.

08.00 Сэансія.

08.20 «Аўвітары».

08.50 «Выратавальнікі».

09.25 «Жывіць як людзі».

10.00 Сэансія.

10.20 «Галоўная дарога».

10.50 «Кулінарнае падынак».

11.55 «Ватрэйнае пытанне».

13.00 Сэансія.

13.20 «Жаночы погляд».

14.20 «Баявік «Асаўтысія нумар».

16.00 Сэансія.

16.20 «Апошнія слова».

17.00 «Вочная стаўка».

18.30 «Аглід. Надзвычайнай эдэрнне».

19.00 Сэансія.

19.30 «Прафесія Рэпарцёр».

07.30 АГД.

08.00 Сэансія.

08.20 «Аўвітары».

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

10

30 СТУДЗЕНИЯ, НЯДЗЕЛЯ

07.45 Дзень спорту.
07.55 Документальны цыкл «Нерагаданная гісторыя» (ЗША).

08.45 «Зброя». Цыкл дак. фільмаў.
09.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.

09.10 «Арсенал».
09.40 Альманах вандраванняў.

10.10 У свеце матароў.

10.45 «Культурныя людзі». Інфармацыйна-забаўляльная праграма.

11.20 «Школа доктара Камароўскага». Ток-шоу (Украіна).

12.10 Дэтктыў «Прыгоды Шролака Холмса і доктара Батсана» (СССР).

14.35 Змільнельна пытанне.

15.15 Навіны рэгіёна.

15.35 Прэм'ера. Прыгодніца фэнтэзі «Улянінарны доктар Парніас» (Канада - Францыя - Вялікабрытанія).

17.45 «OFF STAGE LIFE».

18.05 Суперлото.

19.20 Документальні-біяграфічны цыкл «Мая праўда».

20.30 «Спортоў 5 з 36». Забаўляльнае шоў.

20.50 «КЕНО».

21.00 У цэнтры ўгаві.

21.55 Камедыйная меладрама «Закахацца ў інвестора брат» (ЗША).

20.00 Контуры.
21.05 Ток-шоў «Кухня».
21.40 «Свята каліяна».
23.50 Фільм «Пагавары з ёй».

06.30 Фільм «Яна з венікам, ён у чорных каплюшы». СССР, 1987 г.

07.35 Фільм «Тэлепорт», ЗША - Канада, 2008 г.

09.00 «Гаворыць і паказвае Мінск».
09.30 «Аўтапанарама».

09.40 «Відавочнік прадстаўляе: самае смешнае».

10.50 «Вялікі сняданак».

11.35 «Салдаты. Залаты серы».

13.20 «Добры дзень, доктар!».

13.55 Фільм «Бэлы бім - чорнае вуха». СССР, 1976 г. Заключальная серыя.

15.35 Ток-шоў «Лёс».

16.30 «24 гадзіны».

16.50 «Грауда».

17.30 Канцэрт М.Задорнова.

19.00 «Аўтапанарама».

19.30 «Вызданен».

20.40 Фільм «Кышці этага хлопца». ЗША, 1993 г.

22.50 Фільм «Сем мячоў». Карэя Паўднёвая - Ганконг - Кітай, 2005 г.

01.25 «Сакрэнтына матэрыялы». Серыял.

16.55 Хакей. КХЛ. «Дынама» (Мінск) - ЦСКА (Масква). Прамая трансляцыя.

19.20 Гандбол. Чэмпіянат свету. Мужчыны. Фінал.

20.55 Тэлебарометр.

21.15 Смешная часіна.

21.50 Любоўная драма «Індзі» (Украіна-Пасія).

23.35 Культасвет.

00.05 Канцэрт ZZ TOP. Live From Texas» (ЗША).

07.00 Мультфільмы.

07.50 Талесерыял «Прынцэса і жабрачка».

11.00 Весткі.

11.15 «Сам сабе рэжысёр».

12.05 «Уся Расія».

12.20 Фільм «Патройная праверка».

14.00 Весткі.

14.15 «Смеханарама Яўгенія Петрасяна».

14.45 «Рамантыка раманса».

15.40 Прэм'ера. Документальны фільм.

16.40 Фільм «Вялікая сям'я».

18.35 Прэм'ера. «Смяяца дазвалеца».

Гумарыстычная праграма.

20.00 Весткі тыдня.

21.05 Прэм'ера. «Танцы з Зоркамі». Лепшае.

23.20 «Барыс Ельцын. Жыццё і лёс. Документальны фільм».

00.55 Фільм «Ваш прыпынак, мадам!». 2008 г.

07.20 Дабравест.

07.45 Мір вашай хаце.

08.00 Прыгодніца камедыя «Банзай» (Францыя).

09.50 Медычныя таемніцы.

10.30 Школа рамонты.

11.35 Тэлебарометр.

12.20 Кіасніробы.

12.40 «Правы чалавека».

12.55 Гаспадар.

13.25 Бухта капітанам.

14.05 Прэм'ера. Героіка-прыгодніцкая фантазія «Русінь» (Расія).

15.55 Документальны цыкл «Неверагодныя гісторыі кахання» (Украіна).

07.40 Мультфільм «Шайбу! Шайбу!».

08.00 Сέння.

08.20 «Іх норавы».

09.20 «Імё дом».

10.00, 13.00, 16.00 Сέння.

10.20 «Першайя перадача». Аўтамабільная праграма.

11.00 «Справа цёмная». Гістарычны дэтэктыў.

11.55 «Дачны адказ».

12.20 «Тагмінічан Расія».

14.20 Дэтктыў «Шпільки-2».

16.20 «Развод па-руску».

17.25 «І зноў добры дзень».

18.25 «Надзвычайнэ здарэнне». Агляд за тыдзень.

19.00 «Сення. Выніковая праграма».

20.00 «Чыстасардзочнае прызнанне».

20.50 «Цэнтральнае тэлебачанне». Першое інфармацыйнае шоў.

22.00 Прэм'ера. Баявік «Плябан».

23.50 «Асаўліва небяспечны».

00.25 «Нерэальная палітыка».

09.30 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстраліі (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Мужчыны. 1/2 фіналу.

10.15 Тэніс. Гейм, Сэт і Матс. Часопіс. Прамая трансляцыя.

10.30 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Мужчыны. Фінал. Прамая трансляцыя.

12.00 «Уся Расія».

14.00 Весткі.

14.15 «Смеханарама Яўгенія Петрасяна».

15.40 Горныя лыжы. Кубак свету ў Італіі (Сестрэйка). Жаночы. Хуткасны спуск і камбінацыя.

14.00 Горныя лыжы. Кубак свету ў Італіі (Сестрэйка). Мужчыны. Слалам і камбінацыя. Шамані (Францыя).

17.30 Біятлон. Чэмпіянат свету сярод юніёраў у Чэхіі (Нове Места). Жаночы спаборніцтвы. Гонка пераследу.

18.15 Біятлон. Чэмпіянат свету сярод юніёраў у Чэхіі (Нове Места). Мужчыны спаборніцтвы. Гонка пераследу.

18.55 Снежныя выхадніцы. Агляд. Часопіс.

19.00 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Мужчыны. Фінал.

16.45 Горныя лыжы. Кубак свету ў Аўстраліі (Шладмін). Мужчыны. Слалам і камбінацыя. Шамані (Францыя).

17.30 Біятлон. Чэмпіянат свету сярод юніёраў у Чэхіі (Нове Места). Жаночы спаборніцтвы. Гонка пераследу.

18.15 Скачки з трэмплина. Кубак свету ў Германіі (Вілінген). НС 145. Прамая трансляцыя.

16.45 Горныя лыжы. Кубак свету ў Аўстраліі (Шладмін). Мужчыны. Слалам і камбінацыя. Шамані (Францыя).

17.30 Біятлон. Чэмпіянат свету сярод юніёраў у Чэхіі (Нове Места). Мужчыны спаборніцтвы. Гонка пераследу.

18.15 Скачки з трэмплина. Кубак свету ў Германіі (Вілінген). НС 145.

23.30 Тэніс. Адкрыты чэмпіянат Аўстралії (Мельбурн). Турнір Вялікага шалома. Мужчыны. Фінал.

23.45 Тыдзень у «Аб'ектыве».

01.15 Тэніс. гейм, сэт і Матс. Часопіс.

01.30 Фігурана катанне. Чэмпіянат Еўропы ў Швейцарыі (Берн). Паказальны выступ.

07.00 Аб'ектыв.

07.10 Еўропа сέння.

07.40 «Арол: крымінальная сага», серыял.

08.35 «Чароуне дрэва», серыял.

09.00 Кальханка для самых маленьких.

09.25 Forum (ток-шоу).

10.10 Навігатор (інфармацыйна-публицыстычны тэлекасцопіч).

10.25 «НІР дэ люкс», дак. фільм, 2007 г., Польша.

10.40 Вагон.

10.50 Незвычайнэ наежыццё звычайных людзей: «Катара», дак. фільм, 2001 г., Расія.

11.20 Моўнік (лінгвістyczная праграма).

11.30 «Глядзі, Літва!», дак. фільм, 1996 г., Польша.

12.00 Еўропа сέння.

13.00 «Чароуне дрэва», серыял.

13.30 Кальханка для самых маленьких.

14.00 «Бардайская восень-2007»: выступ

Касі Камоцкай.

14.35 «Сладар Забойства», маст. фільм, 1998 г., ЗША, ч. 2.

16.05 «Ранч», серыял: 28 серыя.

17.00 Прэ-экспрап (аглед медыяў).

17.15 «Час горну», серыял: 14 серыя.

18.05 Рэмарка (культурніцкая праграма).

18.25 Документальна гадыніна: «Франкія: на варце Захаду», дак. фільм, 2006 г., Іспанія.

19.30 Моўнік (лінгвістyczная праграма).

19.45 Кальханка для самых маленьких.

19.55 Гісторыя пад знакам Пагоні (спазнавайчая праграма): «Любінскія ўнія».

20.05 ПраСвет.

20.30 Басанож па свеце (спазнавайчая праграма): «Штодзённае жыццё індэйцаў».

21.00 Тыдзень у «Аб'ектыве».

21.30 Эксперт.

21.55 Фільматэка майструю: «Мядзведзік», маст. фільм, 2007 г., Чххія.

23.35 «Кальханка» ад Сашы і Сірох (сатырычная праграма): «Балаган».

23.45 Тыдзень у «Аб'ектыве».

Шаноўныя чытачы!

На жаль, газету «Новы час» немагчыма набыць у шапіках або крамах. Няма нас і ў дзяржаўнай сістэме распавяду. Белпошты. Але можна падпісацца на «Новы час» і кожны тыдзень атрымліваць газету.

Падпісацца можна на любую колькасць месяцаў, аформіўшы банкаўскі ці паштовы перавод і накірававшы копію плацёжнага дакумента на адрас рэдакцыі. (Глядзіце ўзоры квітніканткі). Наши рэквізіты: **рэйснік «Новы час»**, **адрес: 220004, Мінск, вул. Калекторная, 11**, **адп. 111**. Адрас рэдакцыі: **220013, Мінск, вул. Мелехова, 1, офіс 1234.**

Акрамя таго падпісацца можна ў нашых рэгіянальных падпісніках.

Маріёў: (8 029) 604 34 57, Юрый.

Віцебск: (8 029) 3084978, Юрый.

Масты: (8 029) 1387994, Дзмітрый.

Мінск: (8 029) 968 79 73, Аляксей,

(8 029) 178 31 68, Вольга,

(8 029) 625 57 51, Аксана.

Шаноўныя чытачы!

З 1 студзеня 2011 года падпісны кошт аднаго нумара газеты 750 руб. аднаго месяца — 3000 руб.

«Новы час» запрашвае да супрацоўніцтва распавядуючай газеты ва ўсіх рэгіёнах Беларусі.

Даведка па тэл.: (8 029) 625 57 51

Для тых, хто прымае рашэнні!
Новы час
www.novychas.org

ф. ПС 112
ЭЛЕКТРОННЫЙ ДЕНЕЖНЫЙ ПЕРЕВОД

ВЫРУЧКА НАЛОЖЕННЫЙ ПЛАТЕЖ № _____ (вход, по карте отправки)

(сума цифрами) (сума прописом)

ПОЛУЧАТЕЛЬ Г-та «Новы час», р/с 3012741108019 отд. №539 ОАО «Белинвестбанк», код 153100739, УИН 190790926

КУДА 220004, г. Минск, ул. Коллекторная, 11

почтовый код, адрес получателя, телефон)

ОПЛАТИТЕЛЬ

почтовый код, адрес отправителя, телефон)

АДРЕС

Доставка

уведомление

простое
заказное
электронное

(назначение платежа)

(письменное сообщение)

КВИТАНЦІЯ

(получатель платежа)

отд. №539 ОАО «Белинвестбанк»

(наименование банка)

ЦІКАВА

СПАРТОВЫ БАЙКОТ

Алег НОВІКАЎ

Ежы Бузэк у якасці аднаго са сродкаў уздзейння на беларускі ржым прапанаваў спартовы байкот. Наколькі ёфектуны такі сродак?

Цякка ўзгадаець, калі спорт стаў інструментам палітыкі. Напэўна, пінёнерамі тут быті нацысты, якія выкарысталі Берлінскую алімпіяду 1936 года для папулярызацыі ржыму.

І пайшло-паехала. Часам эмоцыі, выкліканыя падзеямі на стадыёнах, выходзілі занадта далёка. Так, у 1969 годзе, пасля таго, як зборная Гандурасу па футболу на сваім поле начала прайграваць камандзе суседняга Сальвадору, у гандураскай сталіцы распачаліся беспарадкі. Па гораду працацілася хвайлі гвалту ў дачыненні да грамадзян Сальвадору, уключаючы дыпламаты і тых самых футбалістаў. Сальвадор у адказ пачаў вайсковыя дзеянні, і толькі аператыўнае ўмешанне Арганізацыі Амерыканскіх Дзяржаваў не дазволіла канфлікту выйсці на больш высокую ступень эскалациі.

Часам спорт у палітыцы, на-адварт, выконваў функцыю міру. Паліпшэнне адносін паміж Кітаем і ЗША ў пачатку 1970-х началося са славутых гульняў у пінг-понгі паміж камандамі абедзвою краін. 6 верасня 2008 года ў Ерэване гулялі зборныя Арменіі і Турцыі — краінаў, якія дасколь маюць напружаныя адносіны з-за армянскага пагрому. На матч у сталіцы Арменіі тады прыехаў турецкі прэзідэнт Абдула Гюль. Тая гульня стала пачаткам адлігі і ўзаемных контрактаў.

Байкот таксама належыць да арсенала спартовай дыпламатыі.

Натуральная, самімі видомы-мі ў гісторыі з'яўляюцца байкот Маскоўскай алімпіяды 1980 года з боку Захаду і байкот краінамі Савецкага блоку алімпіяды ў Лос-Анджеlesе. Як вядома, краіны Захаду байкотавалі Москву з-за інтэрвенцыі Савету ў Афганістан. А вось Саветы ў 1984-м не знайшли лепшай прычыны не ехаць у ЗША, як асабістая небяспека для савецкіх алімпійцаў.

Газеты «Правда» і «Ізвестія» ў тых дні стракацелі рэпартажамі пра размы крыміналу на вуліцах кафінфарніскіх гарадоў.

Былі прэцэдэнты байкоту асобай краіны з боку ўсёй сусветнай спартовай супольнасці або шэрагу краін. Адной з ахвяраў такога байкоту стала футбольная каманда Ізраілю. Израіль быў адным з заснавальнікаў Азіяцкай Канфедэрэнцыі Футболу, аднак пасля серы войнаў арабскіх краін рашучы адмовіўся гуляць з ізраільскімі футbalістамі. Закончылася ўсё тым, што Ізраіль падаў заяўку на саброту ў UEFA.

Самыя вялікія спартовыя байкоты ў гісторыі быў арганізаваны ў 1960—1980-я гады супраць Паўднёва-Афрыканскай Рэспублікі (ПАР).

У ПАР прынцып расавага падзелу — апартэйду — быў распашуджаны таксама на спорт. Існавалі белыя спартовыя федэрацыі і каліяровыя. Прывільгі сібрам другіх было несалодка. Каб не дайць им мягчымасці гуляць на міжнародных турнірах, улады напроты забіралі ў іх пашпарты. Былі выпадкі, калі спартыўцы з каліяровымі асацыяціўнымі спрабавалі прабрацца на міжнародных турнірах нелегальна, на прац Мазамбік, якія належалі тады Партугальі. Партугальцы спартыўных «нелегалаў» лавілі, дэпартавалі на радзіму, дзе тых чакала турма.

І менавіта з-за выпадку з адным з таіх каліяровых спартсменаў і пачалася гісторыя спартовага байкоту ПАР.

У 1963 годзе на Захадзе шакавала навіна пра тое, што Ватча — зорка паўднёва-афрыканскага гольфу — не быў пушчаны ў адзін з тэнісных клубаў, паколькі быў этнічным індузасам. Здымаць, на якім пакрыўляданы Ватча стацца паддажджком калія дзяўзярэй клубу, абышы шмат газет свету. Пазней улады ПАР адмовілі спартовцу за тая публікай: яму забаранілі гуляць на ўсіх турнірах.

Брытанскі камітэт супраць апартэйду адразу звярнуўся з лістом у Міжнародны алімпійскі камітэт (IOC), патрабуваў выкіпчыць ПАР з міжнародных спаборніцтваў. Наступнымі сталі пісаць пратэсты нацыянальнай алімпійскай камітэту. Найбліжэйшы дзеянічала Індый. Менавіта з яе падачы ў 1963 годзе заборную ПАР вырашылі не пускаць на алімпійскія гульня ў Токія, прызначаныя на наступны год.

Санкцыя была разавая. У прынцыпе, каманда ПАР могла быць дашунчана на Алімпіяду 1970 года ў Мексіку, калі б Прэторыя адмовілася ад формулы захавання расавай стрыльнасці пра фармаваніі свайгі алімпійскай дэлегацыі.

Спартовая функцыянеры ПАР у адказ на санкцыі IOC прапанавалі самыя фантастычныя вары-

янты. Напрыклад, яны былі гатовыя пасылаць на адну алімпіяду белую каманду, а на наступную — каліяровую. Па вялікаму рахунку, у апараце IOC таксама не хадзелі канфлікту і гатовыя былі дапусціць наеўкі кампрамісныя варынты. Аднак тут сваі слова сказалі дэлегацыі з афрыканскіх краін. Яны дабіліся выключэння ПАР са складу IOC.

У выніку дарога ПАР на алімпіяду была зачыненая. Больш таго, пачынаючы з 1980 года на ўзроўні ААН пачаўся маніторинг усіх воінавых спартовых кантактаў ПАР. Быў складзены гарнебны спіс спартсменаў, якія пагаджаюцца ўдзельнічаць у спартовых мерапрыемствах на Паўднёвай Афрыцы. Гэта значыла практична татальна спартовую ізоляцыю краіны. Так было ў 1985-м, калі ПАР арганізоўвалі стадіён «Формула-1», шмат еўрапейскіх каманд пад ціском сваіх урадаў адмовіліся ў іх удзельнічаць.

Праўда, у расістай быў яшчэ мягчымасці дэйнічыца пад рамкамі міжнародных спартовых арганізацый, якія не ўваходзілі ў IOC. Тут барацьба цягнулася трошкі больш, аднак занаканілася яна заўсёды стандартным фіналам.

У 1974 годзе паўднёвые афрыканцы сказали «бываў» вялікай тэнсіі. Зборная Індый адмовілася ехаць гуляць у ПАР на фінал Кубка Дэвіса. У выніку Кубак атрымалі паўднёвые афрыканцы,

аднак, напэўна, радасці ад гэтага было няшмат. У тым жа годзе іх выключылі з турніру.

Самая напружаная сітуацыя склалася з рогбі. У 1968-м кіраўніцтва Міжнароднай Федэрациі Рэгбі (IRB) адмовілася выстаўляць расісту за дзвёры. Тады грамадскі актывісты пайшлі іншым шляхам. Была створаная арганізацыя «Halt All Racist Tours» («Забарона ўсіх расісціх турніруў»). Яна арганізоўвала пратэсты супраць турніру заборнай ПАР. Самыя цікавыя падзеі адбываліся ў Новай Зеландыі, дзе даўно склалася традыцыя падобных турніруў. У 1981 годзе такі візіт рагбістуў быў сарваны масавымі вулічнымі працтвамі. У 1985-м Вархойо суд краіны ўвогуле забараніў прыезд каманды. У 1987 годзе «Halt All Racist Tours» дабіліся свайго: IRB выключылі Паўднёвую Афрыку сістэмай ўдзельнікаў Кубка свету.

Падзенне рэжыму апартэйду ў 1991 годзе прывяло да вяртання ПАР на міжнародную спартовую сінду, да дэмакратyzацыі і буму спорту ўнутры краіны.

Ці быў спартовы байкот эфектуным? Так. Шмат гісторыкў прызнае, што факт адсутнасці каманды ПАР на міжнародных спаборніцтвах выклікаў спрэчкі супраць іншых нацыянальных каманд. Аднак тут сваі слова сказалі дэлегацыі з афрыканскіх краін. Яны дабіліся выключэння ПАР са складу IOC.

У выніку дарога ПАР на алімпіяду была зачыненая. Больш таго, пачынаючы з 1980 года на ўзроўні ААН пачаўся маніторинг усіх воінавых спартовых кантактаў ПАР. Быў складзены гарнебны спіс спартсменаў, якія пагаджаюцца ўдзельнічаць у спартовых мерапрыемствах на Паўднёвай Афрыцы. Гэта значыла практична татальна спартовую ізоляцыю краіны. Так было ў 1985-м, калі ПАР арганізоўвалі стадіён «Формула-1», шмат еўрапейскіх каманд пад ціском сваіх урадаў адмовіліся ў іх удзельнічаць.

Так, перад Алімпіядай 1976 года ў Манрэалі склалася сітуацыя, калі адзінай краінай, якая працягвала падтрымліваць спартовыя кантакты з ПАР, заставалася ўсё тая ж Новая Зеландыя. Афрыканцы патрабавалі ад IOC не пускаць заборную Новую Зеландыю на Алімпіяду. Чыноўнікі IOC адмовіліся. Тады дзевяць афрыканскіх дэлегацый падростку

сабралі чамаданы і пакінулі Ка-наду. Алімпіскі камітэт моцна перапалкохаліся і пачаў ціснучы на Новую Зеландыю наконт кантактаў з ПАР.

Пакуль цяжка ўяўіць, што зборная Германіі або Польшчы пакіне які-небудзь важны турнір з-за прысутнасці на ім каманды з Беларусі.

ЯНЫ ПРА НАС: ЗАМЕЖНАЯ ПРЕСА ПРА БЕЛАРУСЬ

Захаванне ВУП на цяперашнім узроўні было будзяць для беларускіх уладаў вялікай перамогай. Справа ў тым, што зневінаградлеўша сальда Беларусь ужо некалькі гадоў адмовіае, а пісцівікі 2010 года яно значна перавышае 8 мільярдаў долараў. Эта доля для Беларусі — вельмі істотная лічба. Якімікінца ўлады, і ты «мінус» толькі расце. У дадатакі зневіні дзяржкаўнай дугі краіны расце: за час крэысліў Лукашэнка павёў сябе так цвёрда? Не бацьліва цвёрда, прызываючыся да таго, што гандаль з Еўропай магчымы засцеры? Галоўны чыннік складаецца ў тым, што ўпершыню ў Бацькі сталі па-сапрэдруйнаму забіраць народную любоў. То, што зрабіў Лукашэнка, — гэта і істэрнчына рэакцыя на реальную палітычную канкуранцыю, і халодны разлік — задушыць любую канкуранцыю ў зародку ў надзеі, што яна не прарасце скрэзом турэмны асфальт. Але яго праблема ў тым, што апазіцыя працесце і, магчыма, стане чыже больш цвёрдай і адчайнай. Яна адкрыта будзе падтрымавана Захадам. І абароніца закладнікамі, якіх ржым Лукашэнка ўтрымлівае ў жахлівых умовах, ён ужо не зможа. Ніякай дыктатуры ў межах еўрапейскіх прасторы ў XXI стагоддзі не будзе.

«Росбалт» (Расія)

Пытанне: чаму Лукашэнка павёў сябе так цвёрда? Не бацьліва цвёрда, прызываючыся да таго, што гандаль з Еўропай магчымы засцеры? Галоўны чыннік складаецца ў тым, што ўпершыню ў Бацькі сталі па-сапрэдруйнаму забіраць народную любоў. То, што зрабіў Лукашэнка, — гэта і істэрнчына рэакцыя на реальную палітычную канкуранцыю, і халодны разлік — задушыць любую канкуранцыю ў зародку ў надзеі, што яна не прарасце скрэзом турэмны асфальт. Але яго праблема ў тым, што апазіцыя працесце і, магчыма, стане чыже больш цвёрдай і адчайнай. Яна адкрыта будзе падтрымавана Захадам. І абароніца закладнікамі, якіх ржым Лукашэнка ўтрымлівае ў жахлівых умовах, ён ужо не зможа. Ніякай дыктатуры ў межах еўрапейскіх прасторы ў XXI стагоддзі не будзе.

«Новая Газета» (Расія)

Выбарчая кампанія і дэмонстрацыя апазіцыі праходзілі мірна. Аднак ржым Лукашэнкі заўдзячыў падрыхтавацца да пададулення мірнай акцыі і зрабіў эту. Ржыму, які намагаецца атрымаць легітимнасць з выкарыстаннем сілавых метадаў, відавочна, неабходны працэс, які быўцаў жадае захапіць уладу праз гвалт. І гэты працэс — не толькі мясцовая апазіцыя, аднак таксама міжнародная сеіць спецслужбаў. Такую карцінку мы назіраем з 2001 года. Улады малоюць вобраз ворага, які рыхтуе пераварот. Мэта — пазбавіць беларускую апазіцыю легітимнасці і настроіць супраць яе насыльництва.

«Deutsche Welle» (Германія)

Нельга перацэнціц значэнне расійскага фактару: ці гатовая Масква ў той ці іншай ступені далуцьца да эканамічнага ціску на Мінск? На сённяшні дзень такія санкцыі фактычна ўжо аднайчыць, расійская нафта з пачатку студзеня не паступае ў Беларусь. Пакуль, як сцвярджаеца, з-за «спрэчкі гаспадарчыя суб'ектаў», якія да канца студзеня быць урегуляваныцца. А капі не будзе? Да таго моманту, калі ЕС пачне прымаць пэўнай рашэнні на Беларусі, гэта сітуацыя стане больш яснай. Акрамя таго, высветліца, на якія саступкі гатовы пайсцы Лукашэнка: выпусціць ён па палітычных зняволеных ці толькі змякчыць іх становішча, выканавец пагрозу забараніць цікавым дзеяніямі.

«Ежедневны журнал» (Расія)

ЗАМЕЖЖА

12

▼ МІЖНАРОДНЫЯ НАВІНЫ

ТУРКМЕНІЯ.

СІМ-КАРТА КАШТУЕ
100 ДОЛАРАЎ

Насельніцтва Туркменістана засталося без сотовай связі. Дакладна на Новы год замежны аператар МТС падаўся лічэніі. Такім чынам, засталося без связі больш за два мільёна грамадзян. Па самых асцярожных падліках, тут пражывае пяць мільёну чалавек. У выніку цяпер у краіне сапраўдная паніка. На рыну засталося толькі манапаліст — кампанія «Асыр», падкантрольная міністэрству связі. Яна да гэтага моманту аблуслоўвала прыкладна 400 тысячія клиенту. Зараз кампанія манапаліст, не маючы дастатковых тэхнічных магчымасці, адмысловуюць і досвед, літарна завалена заявамі грамадзян — быўшых клиенту МТС. Скарбыстайшыя сітуацыі, падпрымальная супрацоўнікі сталі прадаваць з-пад палы нумары і сім-карты, якія ѹцікі з 100 долараў. Таксама прадацаца месцы ў чаргах. Газеты гадаюць, што падштурхнула ўрад забараў у МТС лічэнію. Паводле афіцыйнай заявы МТС Туркменістана, гэтае рашэнне звязана з заканчэннем пяцігадовага тэрміна дзеяння дамовы з расійскім аператорам. Незалежныя СМИ кажуць, што ўладам не спадлася новая паслуга МТС — інтэрнэт, якія дазваляе туркменам праглядаць апазіцыйныя сайты. Між тым, расійскі МТС падаўшы варнунец МТС у Туркменію.

На матэрыялах казахскай прэсы

В'ЕТНАМ. З'ЕЗД КАМУНІСТАЎ

У В'етнаме пачаўся з'езд камуністаў з усім належнымі атрыбутамі — віншаваннімі пінераў, доўгімі працяглымі апламентамі, дэкорам з чырвоных сцягоў на вуліцах і гд. Перад дэлегатамі стаіць задача абраць тройку лідару (прэзідэнт, генеск і прэм'ер-міністр), які будучь кіраваць краінай наступныя піць гадоў. За тыя пасады і разгарнулася вялікая кулурная барацьба. Змагаюцца некалькі клануў. Аднак Нгуен Фу Чонг, цяперашні прэзідэнт Нацыянальнай асамбліі, якому стукнула 64 гады, намагаецца захаваць супрацтвіе, каб гарантаваць сабе месца пасядзінка. Эксперыты кажуць, што ад таго, ці ѹдасці яму гэта, і залежаць будучыня краіны. Прадстаўнікі ўсіх клануў на прынесенымі маладымі людзі, якія бачаць сябе чутчэй пасляховымі заходнімі менеджарамі, чым апаратыкамі, і таму гатовыя дазволіць своеасабісту лифт палітычнай свободы (зарэз усе ўніяты, аркамі камуністычнай, у краіне пад забаронай). У сяве чаргу, Нгуен Фу Чонг выступае за тое, каб В'етнам канчатковая прыніжы «кітайскую палітычную мадэль». Застаецца дадаць, што з'езд прадаўдзіць на фоне цяжкай эканамічнай сітуацыі. Толькі за апошні месяцы інфляцыя скапіла 10 працэнтаў. Сярод в'етнамцаў наўраеца вар'яцкі попыт на замежную валюту.

На матэрыялах «Le Soir» (Бельгія)

УКРАЇНА. ПАДЗЕЛ СУДАНУ ЯК АПРАЎДАННЕ ДЛЯ ПАЎСТАННЯ

Ужырадскі святар прамаскоўскай пра-
васлáйной царквы пратэзір Дзміт-
рый Сідар, які ўзначальвае палітычны рух
русиіна на Закарпації, выступіў з чарговымі
рэзкімі заявамі на адрес Украіны. Ён адзна-
чыў, што русінскі народ «пасля шматлікіх
гадоў патрабаванія сваіх правоў мае права
са зброяй у руках абараніць свою «свабоду». Права русінай на мяцеж ён
матываваў падзеямі ў афрыканскім Судане. Жыхары поўдня Судану на днях
дабіліся права на стварэнне незалежнай дзяржавы. Па словам Сідара, «для
русиіна суданскі прэзідэнт можа адыграць сваю ролю. Перш за ўсё, прадац
раз'яднанням пракаўдзіц мірна, і не дзе-небудзь у Цэнтральнай Еўропе, а ў
заўсёдэ юноючай Афрыцы. Па-другое, там ужыць той жа фармат, пра які з
самага пачатку казалі русіны. Развод адбываецца пад міжнародным кант-
ролем. Па-трыце, які русіны, суданцы прадугледзелі пераходы першыяд. У
выпадку, калі Кіеў не дазволіць русінам правядзенне реферэндуму наконт
выходу краіні са складу Украіны, Сідар праграхаваць цэнтру вайсковым паўстан-
нем. Застаецца дадаць, што раней СБУ расчлала супраць Дзмітрыя справу
з замахам на тэртырыйальную цласнасць і недатыкальнасць Украіны.

На матэрыялах сайта Закарпацкая Русь

ПАДРАВЯЗНАСЦІ

ДЫПЛАМАТЫЧНАЯ ТРАГІКАМЕДЫЯ

Іван БІЧ

**Пасля сумнівадомых падзе-
яў пасля 19 снежня Беларускі МЗС
стаў заложнікам прамэрнай
актыўнасці чэкісташ.**

«Беларускія дыпламаты вядуць вялікую, у тым ліку із инфармацый-
на-аэнакампіяльнай працу з єўрапейскімі палітыкамі, для фармаван-
ня дасвядчанага пункту гледжання на падзеі, якія адбыліся ў Мінску»,
— такім словамі характерызуе цяперашнюю дзеянісць МЗС яго пра-
сак-сакратар Міхаіл Савінікі.

Вельмі цікава было б пашырэ-
тніцца на сеансах такой працы, паколькі вось ужо месяц
пасля Плошчы прайшоў, а «да-
свядчаны пункт гледжання» не толькі не сфармульвалі, а яшчэ
і ўвесь час міняючы.

Доўгі час афіцыёлі дэвадзіў, што
за апазіцыйнай стаіць Масква. Калі
вершы газете «Наша Ніва», такую
ж версію пасля 19 снежня штурхалі
нашы дыпламаты ў Еўропе.

Аднак тэорыя Мартынаў су-
пірочыць тэорыі адміністрації.
14-15 студзеня ў «СБ» (друкаваны
орган адміністраціі Лукашэнка)
з'явіўся падобны на дэтэктыў опус
«З куспісамі адной змовы» — «Пе-
рададзенія на ўказанні кіраўніка
дзяржавы для апублікавання ў
«СБ» рассакречаныя дакументы аб
падзеях 19 снежня». Змоўнікамі тут
выступаюць берлінскі і Варшава.

За адсутнасцю нават больш-
менш узгодненай афіцыйнай
версіі ўсе намаганні МЗС пры-
пыніліся махавік увядзення санк-
цый выглядаюць апрыёры смеш-
нымі. Не кажуць пра тое, што
хвала ператрусаў і арштаў, якія
працягіваюць ўжо месяц, мараль-
на дыскредытавала рожым.

Нават Даля Грыбаўскайтэ,
якай яшчэ ўчора была галоўным
адвакатам рэжыму, здала яго.
Нават вернія слоўнік Зюганава
заяўлі, што будзе прасіц літасці
для візіту Амерыкані.

У выніку нашым дыпламатам
заставалася прыняць канструк-
тыўную позу статысту і назі-
раць, як усе іх напрацоўкі апош-
ніх гадоў ператвараюцца ў пыль.

Ужо на канец першага тýдня
новага 2011 года рассыпаўся пра-
беларускі блок у ЕС. Пасля Італіі
пра падтрымку санкцый заяўлі

Адзінае, што яшчэ магло грэцы-
душу дыпламатам, намер літоўцаў
абмежавацца міккім варыянтам.

«Санкцыі павінны ўжыванца
супраць конкретных прадстаўнікоў
улады, якія прымаюць рацэнні,
удзельнічаюць у іх ажыццяўленні
або распаўсюджуюць і абараняю-
ць гэтыя рацэнні», — сказаў Даніс
Сімашка, радада прэзідэнта Літвы
Далі Грыбаўскайтэ.

Аднак рэзомне слухання ў
Беларусі ў Еўрапарламенце, якія
прайшлі 12 студзеня, засведчылі,
што літасці не будзе.

Апранутыя бел-чырвона-белыя
шалікі еўрападэпутатаў пастанавілі,
што прэзідэнцкія выбары ў Бела-
русы не адвідавалі міжнародным
стандартам, асуздзілі рэпресіі ў
дачыненні да мірных даманістра-
таў 19 снежня ў Мінску, а таксама
арышты і затрыманні, заклікалі
ЕС перагледзець адносіны з РБ.

Яшчэ адзін кепкі знак для
беларускіх уладаў — адзінства
погляду ЕС і ЗША. 14 студзеня,
пабываўшы ў Беларусі, сенатар
Рычард Дурబін сказаў: «Дзеянні
беларускіх уладаў, якія арышта-
валі больш за 600 апазіцыйных
актыўнасцяў, а таксама тое, што
пяць кандыдатаў у прэзідэнты

застаюцца ў статусе падпазрэваних па крыміналнай
справе, ствараюць не відомы
раней у сусветнай палітыцы
прэзідэнт. У краіне не можа быць
дэмакратычнай формы кіраван-
ня, калі пройгрышы на выбарах
Лукашэнку азначае накіраванне
наўпраст у турму».

Пасля пасяджэння ў Брушэлі
верталісь афіційныя санкцыі.
Аднак яшчэ ўчора быў склад-
зены беспрэцедэнтна жорсткі,
варыяント разалоўкі па Беларусі.

Партыя заклікае органы Еўрапа-
саўюз спыніць усю фінансавую
падтрымку Беларусі і ўзведаць
«Усходні партнёрства», зама-
ройсць маёмаць «Белтэхэкспар-
та» і іншых экспартераў узбраен-
ні і венічніх тэхнікі, замароіць
усю макрафінансавую дапамогу
у выглядзе крэдытуў ад МВФ,
а таксама праграмаў Еўрапей-
скага інвестыцыйнага банка і
Еўрапейскага банка развіцця і
реконструкцыі; абмежаваць кан-
такты з беларускімі юладамі да
«басалютнага мінімуму».

На фоне адкрылага цікавіць
Захаду не зразумелая сітуацыя на
ўсходнім фронце. Як пажартаваў

адзін эксперт, калі Еўропа толькі

плануе ўводзіць эканамічныя
санкцыі, то Расія іх даўно начала.

Гутарка пра пастаўкі нафты. Мас-
ква, прайда, ніякага палітычнага

падтэксту ў гэтым не бачыць. У

Крамлі кажуць пра дзяяжны «спор

хозяйствающих суб'ектаў».

Аднак нейкай варшавінені ў Маскве

адбываеца. Пра гэта сведчыць

цэлая серыя залыў Смаленскай

плошчы: патрабаванія варнунец

журналісту «Коммерсанта» акре-

дзітатыю, антылукашэнкаўскія

ролікі ў выпусках праўладных СМІ,

інтарэс да лёсу расіян, якія сядзяць

на беларускім ізлітаты.

Цяпер застаецца дачакацца, калі

на пасяджэнні міністэрству

замежных спраў краін ЕС спіс і

фармат санкцый будзе непасрэд-

на прыняты. Цікава, ці зноўдзіць

да гэтага часу Якубовіч і Марты-

наў кампраміс па пытанні, якія

шпіёны (нямецкія, расійскія,

польскія, балгарскія, аргенцін-

кія і г.д.) організавалі падзеі 19

снежня? Г і ўвогуле былі тыя

шпіёны?

ПРАВЫЯ

ЛФТЫНГ ДЛЯ ПАРТЫІ

Алег НОВІКАЎ

Прыход Марыны Ле Пэн на пасаду кіраўніка французскай праварадыкальной партыі Нацыянальны фронт (НФ) выклікаў шырокія дэбаты наконт будучыні краіны і ўсходнейшай дэмакратыі.

Жан-Мары Ле Пэн сышоў на пенсію, пакінуўшы сваім прыхільнікам створаную ім калісьці партыю, якая ў дадатак знаходзіцца ў зеніце папулярызацыі. Адпаведна апошнім апытнікам, рэйтынг Нацыянальнага фронту складае каля 20 працэнтаў.

Цяпер мала что памятае, што калісьці было інакі. Калі ў 1972 годзе Жан-Мары — былы дэсантнік і депутат — заснаваў Нацыянальны фронт, яму прадказвалі лёс вечнага маргінала. На першых выбарах за партыю Ле Пена прагласаўся 0,74 працэнта выбарчынкай.

І толькі ў сярэдзіне 1980-х усе зразумелі, што ён зрабіў правильныя інвестыцыі. Атрымаўшы ў 1984-м на выбарах у Еўрапарламент 11 працэнтаў, НФ увайшоў у вышэйшыя дывізіі французскай палітыкі, дзе застаяла дасяло. У 2002 годзе Ле Пену ўвогуле ўдалося нешта фантастычнае: у першым туры прэзідэнцкіх выбараў ён аbstавіў сацыяліста Ліанеля Жаспена і аказаўся ў другім туры, дзе, прайду, як мейнікіх шансаў супрэзін Жака Шырака.

Выводзачы Нацыянальны фронт у топ, Ле Пэн адначасова змагаўся з крамолай унутры партыі. Прычын для канфліктаў хапала. Недзе напрыканцы 1990-х да іх дадалася іншэ адна — Марына. Стала відавочна, што менавіта сваю дачку бацька Нацыянальнага фронту бацько ў пасадзе пераемніка. У 1998-м з-за «кум'яўства» ў партыі нават адбыўся раскол.

Фронда супраць дачкі шэфа працягвалася і пазней, пакуль Марына не давяла, што яна чагосяці вартая. У 2007 годзе ўся Францыя сачыла за выбарамі мора ў маленкім эльзаскім рабочым гардку Энін-Бамон, дзе белатавалася Марына Ле Пэн.

Спачатку ёй удалося выйсці ў другі тур. Тады ўсе левыя і лібералы гораду аб'ядналіся ў Рэспубліканскі фронт, каб не дапушціць Марыну на пасаду мэра. У выніку яна ўжо ўпрайгала, аднак заробіла сабе імідж вельмі моцнага і перспектыўнага палітыка. Калі яшчэ праз два гады яе бацька сабраўся сыходзіць, кандыдатуру Марыны нікто не аспрэчваў.

І восты 16 студзеня на з'ездзе НФ Марына Ле Пэн, кожкую савецкім журналісткам штампам, «правацягнула сямейную працоўную дынастыю».

Прыход Марыны на пасаду кіраўніка партыі актыўна каментуе не толькі палітычная, аднак і бульварная преса. Ніколі

Марына Ле Пэн

ў гісторыі лідарам ультраправай партыі, ды яшчэ самай масавай у Еўропе, не была жанчына. Адсюль вялікая цікавасць да яе прыватнага жыцця. Дарэчы, Марына замужам за бізнесменам. У яе троє дзяцей.

Што да палітычных каментаўтараў, то ім цікава, як Марына паўплывае на грамадскую палітычную дыскусію. Фронт пераабраў кіраўніка ў час глабальнай рэцэсіі. Як сведчыць гісторыя, у такай атмасферы радыкалізм адчуваюць сябе як рыба ў водзе.

Даніэль Кон-Бендзігт, лідэр французскіх Зялёных, парадаў ціперашнюю сітуацыю з 1968 годам, калі грамадства таксама страсціла давер да старой палітычнай ліліты. Гэта быў час палітычнай і радыкалізацыі грамадской думкі. Адны тады шукалі альтэрнатыву ў вучэнні Маркса, другія марылі пра рэжым моцнай рукі. Па словах Кон-Бендзігта, сёння мы зноў назіраем, як крайнія левыя і правыя поліссы набіраюць моц.

Флагманамі левых становіцца экологі і антыглабалісты. На правым флангу тон задаюць партыі кшталту НФ. Рост палітычнага ўплыву як першых, так і другіх здолыні цікавіць ам百家之言. На пасадзе пераемніка. У 1998-м з-за «кум'яўства» ў партыі нават адбыўся раскол.

Пры гэтym і Зялёныя і нацыяналь-папулісты дастатковая аморфныя ідэйныя праекты. Вызначаючы фізіяномію апошніх будуць такія палітыкі, як Марына Ле Пэн.

На цяперашні момант для дыскурсу ультраправых характэрныя новыя тэндэнцыі. Самым важным момантам з'яўліцца перанос увагі з расавага пытання на пытанне эмігрантаў, і перш за ёсць з мусульманскіх краін.

У якасці аргумента супраць эмігрантаў ультраправы мусолінцы тэорыю сутыкнення дзвюх цывілізацый, у нашым выпадку ўсходнейшай і ісламскай. «Алжыр стаіць калі варот Парыжу», — любіў казаць Жан-Мары Ле Пэн.

Развіваючы тэзы марксіста Антонія Грамыши пра то, што вялікая палітыка — практік падыядзення жыцця, правы адкрыты для сябе паніксе «культурных фронт». Будаўніцтва мірапоряду і публічнае нашэнне параднікі разглядаюцца як замах на ўсходнейшую асабістніццю. Трэба

дадаць, што ў Францыі з часам Трэцій Рэспублікі праводзіцца цэнтралізаваная культурная палітыка. Паралельная культурная актыўнасць у выглядзе сеткі ісламскіх школ часам успрымается французамі як падыяду распубліканскіх прынцыпаў.

Акцэнтаванне ўвагі на ісламскай пагрозе дазволіў Нацыянальному фронту пазбавіцца ад мірафантанскіх аттасіў, працягана да якіх не дазваляла яго сябрам добрачыннасці стаць сярод эліты. Узінік пагроза альянсу правых і кансерватораў. Пакуль, праўда, Сарказі рапушча адмаяўляе супрацоўнічы з правымі радыкаламі.

Пытанне — ці гэта ім трэба? Важным следствіем стаўкі на ісламафобію стаў канфлікт з кансерваторамі школы Тэтэр і Рэйгана, якая разглядае эміграцию якнейшальнай палітычнай дыярэвіяў як формы супрацістаяння выклікам крызісу і эффектам ліберальнай глабалізацыі. Фронт ужывавае «левую» рыторыку, патрабуячы «павалічыць» ролю дзяржавы ў эканоміцы, выпрацаўвае палітыку супраць спекуляцый на біржы і прынесьці план падтрымкі спажывецкай здольнасці насельніцтва». Апалаґетыкі тэорыям Кейнса на мяжы з антыеўрапейскімі заклікамі наўрад ці пададаеца Сарказі і яго электрапартату.

Менавіта тут, на думку палітолага, ляжыць слабасць і моц Нацыянальнага фронту. Ён не можа ісці на саюз з лібераламі, паколькі гэта пазбавіць яго рэвізію партыі альтэрнатывы. 79 працэнтаў сярод НФ супраць ідэі падобнага альянсу. Аднак прырасташць партыі можа толькі за кошт выбарчыкі Сарказі, якія, як правіла, дасюль бацька на Нацыянальнай фронту. Аднак ісціцца і сацыяльных маргіналізацій, якія сваю няздольнасць зарабіць на жыццё спісваюць на арабаў-стралачніках.

Вырашаць дылему Марыны збираецца за кошт палітыкі «désdiabolisation», санс які — мадорнізація партыіны дыскурса, надаць яму больш гуманнай рэасці. Яна лічыць, што новы імідж Нацыянальнага фронту дазволіць яму стаць нармальнай правай партыяй і канкуруваць на роўных з галістамі. Паглядзім, што ёй ёсць атрымаць.

Дарэчы, адна з любімых, не характэрных для правых тэм Марыны, — бацька супраць іншытуту кансерваторыі смі. Яна ахвотна згадвае, што ў дзяцінстве мела шмат канфлікту з аўтарытарным бацькам, з-за чаго рана збегла з дому. А ў дадатак яшчэ нават спрабавала падпісаць сямейныя асаўнікі.

Дарэчы, адна з любімых, не характэрных для правых тэм Марыны, — бацька супраць іншытуту кансерваторыі смі. Яна ахвотна згадвае, што ў дзяцінстве мела шмат канфлікту з аўтарытарным бацькам, з-за чаго рана збегла з дому. А ў дадатак

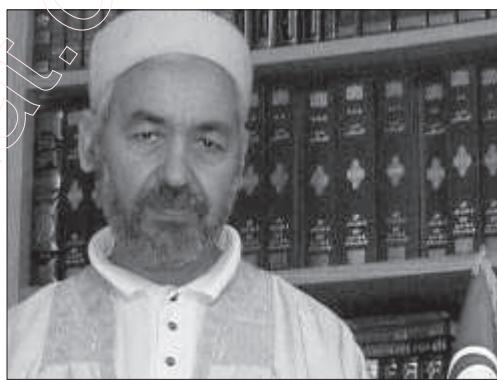
▼ ПАЛІТЫКІ ТЫДНЯ

ЭВА МАРАЛЕС

Прэзідэнт баліўскай аўбяціў пра пачатак незвычайнай кампаніі. Яе мэта — рэабілітация кокі, расліны, з якой вырабляюць какай. Па словам баліўскага гаранта, лісце кокі чамусці ўспрымаеца адмойна, як наркотык. Міжтым, лісце кокі — частка традыцыйнай культуры індзейцаў і жыхароў Ласінскай Амерыкі. Больш таго, яе слажванне (лісце жукоў) — добры медычны сродак. Непасрэдна кампанія Маралеса накіравана супраць прынятай у 1961 годзе ААН канвенцыі пра неабходнасць з'янічэння планітакі кокі як базавай сырэвіны для вытворчасці какайу. Афіцыйная Багата кажа, што гэта было памылковым рашэннем. Цяпер баліў мае намер дабіцца перагляду той рэзоляцыі. Першым этапам кампаніі стане тур міністра замежных спраў Баліі ў краінах ЕС. Яму паставлена задача — схільці єўрапейскіх дыпламатаў да перагляду канвенцыі ад 1961 года. Па словам презідэнта, некаторыя лідары ў кулуарных размовах ужо плаўбіцца Маралесу падтрымкай. Эксперыты лічыць, што рэабілітация пісця кокі патрабуна Баліі, каб пачаць экспарт. Відавочна, што дзякуючы міфам, створаным вакол лісця кокі, іх з'яўленне ў аптаках выкліка ў мноўні інтарэс з боку спажывцу.

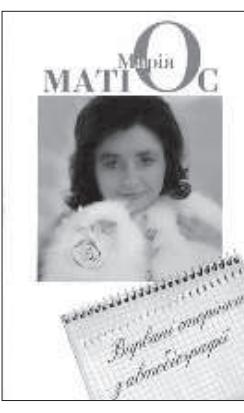
РАШЫД ГАНУШЫ

Самы вядомы ісламіст у Тунісе, які з-за пераследу ўладаў у свой час быў вымушаны пакінуць краіну, цяпер, пасля падзення рэжыму Бен Алі, вырашыў вярнуцца на родімую. Святар не хавае, што мэртв пайтаратыць поспех іранскага мулы Хамейні. Апошні, як вядома, вярнуўся ў Іран з эміграцыі пасля антыхаскай рэволюцыі і змог навязаць суйчыннікам мадаль ісламскай рэспублікі. Праўда, сам туніскі Хамейні кажа, што арыенцірам для яго з'яўліліца не Іран, а Турцыя, якой зараз кіруюць паміркоўніцы ісламскай кансерваторыі. Так цi інаки, у Тунісе ў 69-гадовага Рашида хапае прыхільнікі. Іны ад янідніцца на партыю «El Nahda» (адраджэнне), якую ў 1990 годзе забараніў Бен Алі, дзеўнічае ў парламенте і напічвае калі партыю забаранялі, абівансці паміркоўніці на крымінальнай артыкуле — узел у змове супраць празідэнта. У апошні момент правадыру «El Nahda», аднак, удалося збегчы ў Лондан. Адтоль ён увесь час вёў працяганду супраць Бен Алі, робічи націск на тым, што туніскі рэжым падтрымлівае перш за ўсё Парыж. Як сцвярдзіў Рашид, гэта ёсць лепшы доказ атось ісламскага характару дыктатуры билога прэзідэнта. Міжтым, пакуль урад вайскоўцаў, які прыйшоў на змену Бен Алі, не дазваляе вяртання ў краіну палітычных эмігрантаў.

МАРЫЯ МАЦІАС

Украінская пісьменніца, якая здавалася далёкай ад палітыкі, апынулася ў цэнтры гучнага палітычнага скандалу. Усям віной нядайшня книжка Маціас пад назвай «Вірвані сторінкі з автобіографіяй». На яе старонках яна, між іншым, парапоўнувае помнік перамогі ў Кіеве з фаласам. Гэта аналогія выклікала ярасць Саюза ветэранаў, які падаў заяву ў прокуратуру. Свае пісці капец дадалі камуністы, якія праз Вірховную Раду патрабавалі канфіскацыі накладу кнігі. Хутка справа прыняла незвычайны характар. У кватэры пісьменніцы і ў выдавецтве, дзе друкавалася кнігі, праўшлі ператрусы. Што шукаюць следчы, не зразумела. У любым выпадку, гісторыя Марыі зацікаўіла «аранжавую» апазіцыю. Арсен Яценюк, лідар партыі «Фронт перамен», і дзялута Вячаслав Кірыленка (партыя «За Украіну») выступілі ў падтрымку літараторак. Як кажа Яценюк, «гаворка ідзе пра ператварэнне дзяржавы ў дыктатуру, калі кантроль установаўлаеца таксама над думкамі грамадзян, літаратораў». Адраджаеца стылістыка 1970-х. Кірыленка ўвогуле звяініў, што ва ўладзе непісьменныя людзі. Сама Маціас, здаецца, вельмі напужаная падзеямі і просіць прокуратуру ўдакладніць, у чым яе віна.

► РЭЙТИНГ

«КОН» УЛАДЗІМІРА НЯКЛЯЕВА — КНІГА-2010 «НОВАГА ЧАСУ»

Алесь ГІНЗБУРГ

6 жніўня 1517 года ў Празе пабачыла свет першая друкаваная беларуская кніга. Гэта быў «Псалтырь». Яе аўтарам быў біблейны цар Давід, а перакладчыкам, рэдактарам і выдаўцом — палачанін Францыск Скарына. Добра, што хача б першая кніга — гісторычна ўстаноўлены факт. бо сёня здаецца: спрэчка пра тое, якя ж беларуская кніга найлепшая, ніколі не аіхне. Дзеячы беларускай культуры працягваюць падвадзіць кніжныя вынікі 2010 года.

Падвядзенне кніжных вынікаў ужо зрабілася традыцыйной на нашай неафіцыйнай культуре. Балазе, беларускій культурнай інштывтуты, якія біруцца за такую адказную справу, так маргіналізаваныя нашым «схільствам» да культурнага дыялогу дзяржаракратам, што спрос з іх невялікі: чыттай, ацэн'йвай, абвішчай. Чырвоных дарожак, імёнуў у канвертах, грашовых падарункаў і іншых прыкметай прэстыжку тут, засычай, німа. А добрае слова — яно ўсім даспадобы.

Самымі грунтуючымі на сёняня можна назваць рэйтынгі газеты «Наша ніва» і Радыё «Свабода». Гэтыя СМІ запрашоюць экспертаў — уладальнікаў кнігараній, крътыкаў, літаратуразнаўцаў — і вyzнанчаюць найлепшую кнігу паводле набраных балоў. Не браку ў прэсе і індывідуальных рэйтынгах. І капітальнай кнігі, якія ўспышылі ў аўтарскіх рэйтынгах і кнігі, выдадзены ў годзе 2009. Для беларускага кніжнага рынку — гэта, можна скажаць, навінка.

Рэдакцыіны выбор кнігі-2010 «Новага часу» лічым невыпадковым і сімвалічным.

рацоўнікі выдавецтваў наадварот — судзяць толькі сваё, фактычна, сиродзіцей сваіх выбіраюць. Колькі кніг — столькі і меркаванняў.

НАЙЛЕПШЫЯ КНІГІ ПА ВЕРСII «НОВАГА ЧАСУ»

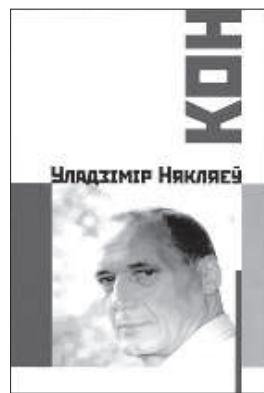
Любы рэйтынг — справа суб'ектыўная. Калі кніга нефігуруе ў нейкім спісе — гэта не значыць, што яна ніякія. У Беларусі эста толькі падкрэсліваеца, і чытаючае грамадства ўжо прызываіцца ставіцца да розных экспертыных ацэнкаў з разумэннем і нават з гумарам. Апэнкі экспертаў адначасова агальнаўныя проблемы кнігагандлю краіны. Кнігі рэгіянальных выдавецтваў не трапляюць у стылі, а стылічных — у рэгіёны. А ву́шанаванні таго ці іншага аўтара паводле мастацкіх вартастцяў не на апошнім месцы — палітычныя крэты. Рэкламы кніжных навінак, лічы, адсутныя, інштывтут крътыкі — у стыгні... Рэйтынгі і прэміі сёняня — ці не адайны спосаб зрабіць кнігу заўажанай.

Усвядомішы гэта, культаглядальнікі «Новага часу» вырашылі апытаць супрацоўніку газеты з нагоды кнігі, якія ўпадабілі цягам мінулага года. Паколькі такая апытаўніца намі ўпершыні, мы пакінулі ў аўтарскіх рэйтынгах і кнігі, выдадзены ў годзе 2009. Для беларускага кніжнага рынку — гэта, можна скажаць, навінка.

Рэдакцыіны выбор кнігі-2010 «Новага часу» лічым невыпадковым і сімвалічным.

Вольга Хвоін, палітаглядальнік

1. Свідэтельствуюць палачі. Уничтожение евреев на оккупированной территории Беларусь в 1941–1944 гг.: документы и материалы. Минск: НАРБ, 2010

«Вельмі ўражвае сухая мова, без эмоцый: «расстралялі столікі, грабрэз замаіліся тым і тым, забралі ў іх столікі шуб, столікі ботаў...». Людзі, якія камандавалі расстрэламі, расказываюць пра іх, як пра бытавыя рошчы».

2. Захар Шыбека. Гарадская цывілізацыя. Беларусь і свет. Вільня: ЕГУ, 2009.

«Пазнавальна. Мноства дробязг, як напрыклад, звесткі пра публічную дамы ў Мінску. І ўвогуле — нечаканы разрэз жыцця сталіцы канца XIX — пачатку XX стагоддзя».

3. Рыцард Карапусцінскі. Імперыя. Мінск: Логвінаў, 2009.

«Гэтую кнігу я увіяў ў аванізмовы курс журфаку «Як ствараць у эрпартажы»

Генадзь Кеснер,
палітаглядальнік

Валерій Карбалевич. Аляксандр Лукашэнка. Політыческій портрэт. Москва: «Партизан», 2010. — 720 стр.

«Не мог уяўіць, што так хутка праглыну такую аб'ёмную кнігу. Я не мог адараўца!»

Кніжныя вынікі 2010 года: агляд рэйтингаў

«Наша ніва» вызначала найлепшыя кнігі ў дзве намінацыі.

Найлепшая маастацкая кніга: Уладзімір Карапакевіч. Ладзяя Роспачы.

Першае непадэнсцурнае выданне. — Мінск: Медысонт.

Найлепшая гісторычна кніга: Мікола Ермаловіч. Выбраныя творы. Укладанне і каментар К. Цвіркі; прадмова А. Грыцкевіча. — Мінск: Кнігазбор (серыя «Беларускі кнігазбор»).

Радыё «Свабода». Кніга года — Ларыса Геніёш. Збор твораў у 2 тамах. Укладанне, прадмова і каментары М. Скоблы. Мінск: Лімарыос (серыя «Галасы Айныяў»).

Валянцін Акудовіч для праграмы Радыё «Свабода» «Пяцініжжа свабоды»:

Сонца твое не закоціцца, і месяц твой не скаваецца. Укладальнік Ірына Дубянецкая. Мінск: «Эхнагляд», 2010 (Кніга прысвечана 80-годдзю з дня нараджэння і 50-годдзю святарства айца Аляксандра Надсаны, беларускага грэка-каталіцкага святара, апостальскага візітатора беларусаў-каталікоў замежжа).

Павел Касцюковіч, прэз-дырэктар выдавецтва «Логвінаў» — для блогу выдавецтва (найлепшая кніга па выніках года і водзіць чытачоў) — Мікаэль Ніемі. Папулярная музіка з Вітулы. Раман. Пераклад са шведскай Вольгі Цвіркі (серыя «Кнігарня «Наша Ніва»).

Зміцер Вішней, сусанавальнік выдавецтва «Галіяфы» — для сайту грамадской кампаніі «Будзьмал»:

Юры Станкевіч. П'яўка (сумесны практ выдавецтвам «Каўчэг»).

Ганна Кісліцына для газеты «Звяздз»:

Найлепшая кніга прозы — Юры Станкевіч. П'яўка. Мінск: Галіяфы. Найлепшая кнігі пазэй — Адам Глобус. Новае неба. Мінск: Галіяфы;

Андрэй Хадановіч. Несіметрычныя сны. Мінск: Логвінаў.

**Барыс Пятровіч,
рэдактар дадатку
«Літаратурная Беларусь»**

«Тры найлепшыя кнігі года ў алфавітным парадку»:

1. Міхась Андрасюк. Вуліца добрай надзеі. Мінск: Медысонт, 2010.

2. Уладзімір Някляеў. Кон. Вершы двух стагоддзяў. Мінск: Лімарыос, 2010.

3. Андрэй Хадановіч. Несіметрычныя сны. Мінск: Логвінаў, 2010 (серыя «Кніга-аўдыё»).

**Анатоль Мяльгуй,
музычны аглядальнік**

«Найлепшыя кнігі пра музыку»:

1. Зміцер Сасноўскі. Гісторыя беларускай музычнай культуры ад старых гарадоў да канца XVIII ст. Мінск: Харвест, 2010 (серыя «Неізвестная история»).

2. Вітаут Мартыненка. Рок-оперы. Мінск: Галіяфы, 2010.

3. Яраслав Малішэўскі, Аксана Спрынчан. Незвычайная энцыклапедыя беларускіх народных інструментаў. Мінск: Мастацкая літаратура, 2010.

Аляксей Кароль, шэф-рэдактар

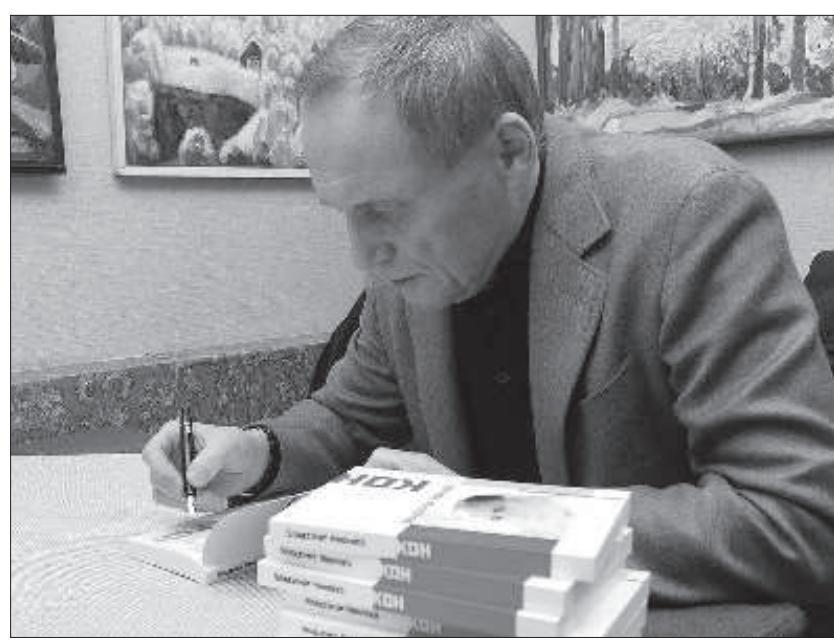
0. Віктар Мартыновіч. Пара ног. Москва: АСТ; Астрель-СПБ, 2009.

«Хача кніга выдалена ў мінультым годзе, але глыбінны падтэкст яе напоўніцу раскрыўся толькі ў гэтым годзе, асабліва на фоне снеганьскіх падзеяў».

1. Уладзімір Някляеў. Кон. Вершы двух стагоддзяў. Мінск: Лімарыос, 2010.

«Рэдкі выпадак нават для сусветнай гісторыі, калі пашт пачвярджае свае вершы сваёй жыццёвай пазіцыяй, учынкімі ў палітыцы. На адноўлькава высокай ноце таленту і мужнасці».

2. Генадзь Бураўкін. Лісты да запатрабавання. Вершы і пазэмы. Мінск: Кнігазбор, 2010.

► ШМАТПАКУТНЫЙ КРЫЖЫ

ГОМЕЛЬСКІЯ КУРАПАТЫ

Тацціана УЛАСЕНКА

За Гомелем, на дзівятым кіламетры Чарнігаўскай шашы, пачынаеца Шакатоўскі лес, які цягнецца да самай украінскай мяжы. Гэта «лес смерці», названы так незалежнымі СМИ, які павялічвае спіс жалобных месцаў Беларусь, дзе ўсталяваны мемарыяльныя крыжы. Калісці тут была выяўлена вялікая колькасць магіл. Яшчэ за савецкім часамі праз шматлікіх паахаваній працягнуўся газаправод. Рабочыя ўвесі час натыкаліся то на косткі, то на ямы з чалавечымі парэшткамі. Лес выдаў страшную таямніцу недалёкага мінулага. А грамадскасць не магла пакінучь без увагі яшчэ адну прыядчыненую старонку гісторыі.

На сведчаннях жыхароў з навакольных мястечак, у гэтym лесе ў 1937 годзе НКУСаўцы расстрэльвалі мірных людзей, у тым ліку жыхароў Чарнігаўскай вобласці, якіх прывозілі склады пад покрывам ночы. Відома, такая інфармацыя патрабавала дасканалай праверкі. Рабочыя, якія былі задзейнічаны на пракладцы газаправода, распавідалі, што гэту зямлю з чалавечымі косткамі ўвесі час кудысьці вывозілі. Асноўная частка зямлі з косткамі пашыла на ўтрамбовку аўтадной дарогі вакол Гомеля. Астрагнай, па сведчаннях людзей, адправілася да кірунку ракі Сож.

Да перабудоўвальных працасцяў у Савецкім Саюзе тэма сталінскіх рапортў карпатліва замочавалася. Таму толькі напачатку 1990-х гадоў Гомельская абласцная праукратура разгрнула працу.

На паверхні былі паднятыя чалавечыя астанкі, фільзы, фрагменты вопраткі і абутку. Экспертызы вынесла заключэнне: паахаваны ў Шакатоўскім лесе адносяцца да даваенага часу. Менавіта тады на гэтym месцы дэмакратычнымі актыўістамі і быў усталяваны першы крыж — па памяць ахвяраў. Пазней з'явіўся мемарыяльны камень з надпісам «Пакутнікам тваім, Беларусь». Падаеца, на гэтym можна было бы пастаўіць кропку.

Але абалсціна нечакана, у 2007 годзе да паўторных раскопак, праўда, у некалькіх кіламетрах ад таго месца, дзе праводзілася першая экспертыза, заступіў специяльны 52-і пошукаўскі батальён Міністэрства абароны. Чіхенека, без сведкаў, былі раскапаныя дзве магілы. Так, акаличнасць, што вайскоўцы распачалі паўторную раскопку на месцы паахаванняў, выклікала абурэнне прадстаўнікоў дэмакратычнага руху: з якой мэтай спартрэбілася яшча раз варушыць спакой расстраляных людзей, ды яшчэ ў атмасфэры поўнай сакрэтнасці? На мес-

У гэтym лесе ў 1937 годзе НКУСаўцы расстрэльвалі мірных людзей

цы раскопак былі выстаўлены міліцэйскія кардоны. А незалежныя эксперты не былі дапушчаны да паўторнай экспуматы, не малі назіраць за працэсам.

Па выніках «праць» вайскоўцаў нечакана ўзікла новая, афіцыйная версія паходжання могільнікаў — тут паахаваны ахвяры не сталінскага, а нацысцкага рэжыму, людзей расстрэльвалі немцы падчас другой сусветнай вайны. Косткі забітых вырашана было перазахаваць у брацкай магіле разам з чатырма чырвонаармейцамі. Але па выніках раскопак судмедэкспертыза не дала заключэння наконт узросту паахаваній і не зрабіла выносу па кулих, якімі расстрэльваліся людзі. На дадзены момант існуе дзве версіі знойдзеных паахаванняў. Па афіцыйнай версіі, нацысты расстрэльвалі апалочэнцаў і ваен-напалонных чырвонаармейцаў на пачатку вайны. Па другай версіі, сцвярджаеца, што тут адбываўлася масавая энтычнічнасць людзей у часы камуністычных рэпресій.

Прадстаўнікі дэмакратычнай часткі грамадства ўпэўнены, што раскопкі 52-го спецыяльнага батальёна — гэта спроба з боку ўладаў перанесці адказнасць за забойствы няўяніх людзей з камуністычнага рабства.

Гомельскія грамадскія актыўісты Андрэй Мельнікаў, Кастью Жукоўскі і незалежныя журналіст Павал Мінчевіч прымілі самыя актыўныя ўдзел у мемарыялізацыі «лесу смерці»: зборы і запісані ўспомніні рабочых, якія праводзілі ў гэтym месцы газаправод, альгівалі навакольных жыхароў, якія былі свядкамі забойстваў, зняціліся са скаргамі ў суд з патрабаваннем азнаёміцца з матэрыяламі паўторнай экспертызы. Разам з прадстаўнікамі беларускай грамадскасці яны ўсталёўвалі крыжы ахвярам палітычных рэпресій.

Наглядзічна на ўсе выслікі ўладаў засакрэціць ці сказіць факты па гэтай справе, з кожным новым днём прыядчыненца завеса таямніцы лесу. Нядайна 85-гадовая жыхарка Гомеля распавяяла Кастью Жукоўскаму пра забойства свайго бацькі ў каstryчніку 1937 года і паведаміла такі факт: «Калі стала халацда, забітых пачалі вывозіць з лесу і тапіць у забалочанай затоцы Сожа. Лета наступнага года было сухое, затока амаль высахла, і цялан гары парэштак апынулася на паверхні. Падняўся вэрхал. НКУС нагнала тэхнікі і вайскоўцаў, і верагодна,

Мемарыяльны камень ад мясцовых дэмакрату

зняволеных, і тыя засыпалі чалавечыя парашкі зямлёр»

Пазней, у 1980-я гады, земнадрадам пашияралі раку і выпадкова на паверхню было выкінута шмат касцей. То, што пабачыла жанчына ў 1937-м, тлумачаць паходжанне безлічы выўлеченых чалавечых костак на рацэ Сож.

«Ці атрымалі віа канчатковыя вынёсны паўторнай экспертызы?» — пытаюся ў Кастью Жукоўскага.

«Не. Улады наўмысна робіць з гэтага таямніцу. — патлумачыў Кастью. — І па некаторых звязаніях з іх боку можна здагадацца, што справа мае палітычныя характеристы. Так, кожны год падчас ускладнення вкvetак мясцовымі грамадскімі актыўістамі, а таксама падчас правядзення імшы каталіцкімі святарамі, невядомыя асобы ў чорным здымаюць усіх прыступаў на відз. Каталіцкія вернікі, якія ўжо 14 гадоў працоўдзяць на гэтym месцы імшу, у гэты час быў пагонярджаўшы, літо мерартрэмством немагчымыя без залуцікі на правядзенне мітынгу. Па розных дадзеных (а гэта падзілік расстрэльных ям, паказанні сведкаў, розныя факты знаходжання парашкі), па ўсуму лесу можа быць паахавана да 150 000 чалавек! — распавядае Кастью Жукоўскі. — Адзін з памятных крыжоў быў усталяваны 2 лістапада 1994 года па ініцыятыве Гомельскага абласцнага аддзела Беларускай асацыяцыі ахвяраў палітычных рэпресій пры дапамозе каталіцкага святара, ксяндза Славаміра на сродкі

грамадскасці Гомеля. Крыж мае надпіс: «Адно з месцаў масавых расстрэлаў ахвяраў бальшавіцкай дыктатуры ў перыяд 1919-1940-х гг.». Другі крыж быў усталяваны праваслаўнымі святарамі. Трэці — ад прадстаўнікоў Навабеліцкага грайўканкаму. Акраамі гэтага, мной і Андрэсём Цянютам пры фінансавай падтрымкы мясцовых Аб'яднаных дэмакратычных сілаў быў усталяваны мемарыяльны камень».

У розных месцах «лесу смерці» ахвярам Беларусі ўсталяваны трох мемарыяльных крыжы, адзін з іх зроблены ўладамі — на месцы паўторнай экспертызы.

А 6 лістапада 2010 года, акурат у Дзмітрыеўскую памінальную суботу, сібрамі ствараемай партыі ВХД (Мельнікам, Клімовичам, Якавенкам і Сівакам) у памяць пакутнікі Беларусі быў усталяваны яшчэ адзін крыж, зроблены і падфарбаваны Кастью Жукоўскім. Мемарыяльны знак сімвалічнай вырашанія было несці на плячах доўгай дарогай — на 9-ы кілометр праз уесь горад. Праз дні піланавалася асвяціць крыж для гэтага на месца пакуты быў запрошаны праваслаўныя святары. Аднак, прыбыўшы на запланаваную імшу 9 лістапада, актыўісты і святар пабачылі, што мемарыяльная знака німа. Кінуўся ў розныя бакі на пошукі і знайшлі крыж праз сотню метраў у засмечанай лесапаласе. Крыж быў пераўсталяваны і асвячаны.

не пакінүць краіну проста так. Ён даў загад сваім манкуртам трэзрызваць народ, а сабой у Саудаўскую Аравію, апошні прытулак злачынцы, прыхілкі 1,5 тонн золата. Лес як лангутоўых сабакаў незайдзіроўшы: како не заб'юць на вуліцах або не падсадзяць, чакаюць тыя ж самыя панурыя бандыцкія закуткі па ўсім свеце.

У Беларусі пасля 19 снежня 2010 года высывіліася, што дзеўнаму кіраўніку дзяржавы, які больш не абаніраеца ні на закон, ні на падтрымку народу, не хапае сіл бяспекі. Днім быў абвешчаны набор у дататковое Падразделенне міліцыі спецыяльнага прызначэння юніскай вобласці. Як заяўві начальнік аддзела камплектавання ўпраўлення ідэалагічнай працы і кадравага забеспячэння УУС Мінішчыны падпалкоўнік Аляксандар Брысюк, кожны кандыдат у прэзідэнцкія легіянеры атрымлівае багаць лягот. Гэта і дзяржарахоўка, і бясплатнае абмундзіраванне, і пенсія па дасягненні 45 гадоў. Да таго ж працягніць адпачынкі, кампенсацыйныя выдаткі па найму жытла (мінчуки не надта ідуць працаўцуць у спецаддзелы), і лъготныя крыдэльцы. Наватмагчы месці атрымліваць вышэйшую адукцыю ў Беларусі ці Pacii, калі то з іх захоча.

Што ж чакае гэтых хлопчыкаў, а таксама тых, хто ўжо на службе, пасля фіналу, які будзе нагадваць ці кіргізскі, ці туніскі, ці якія варыянты — будзем толькі спадзяўца, што больш мірныя са іракскі?

3 НАГОДЫ

НА СЛУЖБЕ ЎД'ЯБЛА

Аляксей ХАДЫКА

Цікава жыць у краінах пераходнага перыяду, асабліва ў краінах шматнацыянальных, як Беларусь. Агульнавядомае габрэйскае шабатнае «Чакаем падзення першай зоркі» пачынае ўспрымана па межамі вузкага нацыянальнага кола неяк па-свойму. Астранамічныя навукі, у сваю чаргу, уносяць у грамадзянскую свядомасць сваістве адценне. Нехта кажа пра вялікага палітычнага: «Ён — наша сонца». А абазнаны школьнік ведае: сонца па астранамічным вызначэнні — жоўты карлік.

У палітычных карлікаў, якія ўяўляюць сібе вілікімі зоркамі, у складаныя перыяды жыцця ёсьць падпорка: спецыяльныя паліцэйскія фармавані. Гэта звычайна спецыяльнае натэрніраваныя і замбаваныя асобы, якія не надзядаюцца ўспышыцца, што ўзорак перыяд змінаванія, якія амаль высахлі, і цялан гары парэштак апынулася на паверхні. Падняўся вэрхал. НКУС нагнала тэхнікі і вайскоўцаў, і верагодна,

нам, рубіконам зрабіўся 2003 год, калі міжнародная супольнасць разам з патрыйнічымі нацыянальнымі сіламі паклацала канец уладзе адной з самых пачварных палітычных постадзяў XX стагоддзя. За часы панавання Хусейна бакследа зінклі ў безыменных магілах калі 1,5 мільёна чалавек. Армія Ірака складала на 2003 год 350 тысяч сіл бяспекі і 20 тысяч асабістай аховы дыктатара. Значная частка гэтых «легальныя крыміналісты», аднак, была зінчанца асуджана, або збегла за мяжу, папоўніўшы трэзрычычныя і бандыцкія групоўкі ў арабскім свеце. Еўропе і ЗША. Але ад неспакою і тэруру — спадчыны рэжыму Хусейна — begli — і мірныя людзі. Камітэт па бежанцах ААН на 2008 год ацяньваў колькасць людзей, што пакінулу Ірак, у 2 мільёна, а тых, якія з'ехалі са стагона месцаў жыхарства ў межах краіны, — у 2,7 мільёна.

Калі 14 студзеня 2011 года пасля амаль 24-гадовага панавання Туніс пакінёў прэзідэнт Зін эль-Абідзін Бен Алі, чые методы знаходжання пры ўладзе беларусамі знаёмы да болю, на вуліцах пачаліся сутыкніцтва з лаяльных дэмакратычным зменамі службовікі бяспекі з бывшай прэзідэнцкай аховай і спецслужбістамі. Дыктатар

► ПАДЗЕЯ

ФЕСТЫВАЛЬ АДНАГО ВЕРША Ў МІНСКУ

Аляксей ХАДЫКА

У Літаратурным музее Янкі Купалы прайшоў фінал «Фестывалю аднаго верша—2010», падзея, якая чацвёрты год запар робіцца заўважнай з'явіцца паэтычнай прасторы Беларусі. Яе нязменнаму арганізатору, Георгію Барташу, загадчыку аддзела паэзіі літаратурнага партала «Точка зренія» (www.lito1.ru), гэтым разам удалося прыцягнуць да ўдзелу ў конкурсе 84 намінантату з Беларусі, Расіі і Украіны.

Журы

У папярэднія гады ўдзельнікі было не сумна, пра што сведчыць і перапоўнены гасцімі салон музэя і што мацаваў падбор разнастайных па стылістыцы, памерах і форме твораў. Інцытываў падобных чытанняў узникла напрыканцы 1980-х гадоў у Мінскім

Сапраўды, на фестывалі было не сумна, пра што сведчыць і перапоўнены гасцімі салон музэя і што мацаваў падбор разнастайных па стылістыцы, памерах і форме твораў. Інцытываў падобных чытанняў узникла напрыканцы 1980-х гадоў у Мінскім

пецярнівэрсіце пад кірауніцтвам Георгія Барташа. Нешце падобнае з спрэдзіны 1990-х адбывалася ў Мінске, дзе літаратурна-публіцыстычны інтэрнэт-часопіс «Точка Зренія: современная литература в Интернете» (www.lito.ru) аформіўся як ініцыятыва музыкі Аляксандра Каракаўскага з рок-гурту «Проишествие» і яшчэ 17 твораў у 2000 годзе пасля прыкладна 5 гадоў нефармальнае супрацоўніцтва малых музыкантаў, паэтату і пісьменнікаў маскоўскага андзіграўнда.

Потым былі конкурсы паэзіі, літаратурныя сустэрэны (www.lito1.ru) іншых часопісаў, поспех якіх натхніў прыхільнікаў інтэрнэт-часопіса ў 2006 годзе стварыць творчы аўяднанні ў Мінске, Мінску, Адэсе, Ніжнім Ноўгарадзе, Пецярбургу і Іркуцку. Так і пачаўся мінскі фестываль аднаго верша.

У гэтым годзе рост колыкасці ўдзельнікаў арганізаторы тлумачаць наступнымі фактарамі: раскруткай інфармацыі праз Жыўыя Часопісы сталых аўтараў праекта і падтрымкай Філатаўскім фондам сацыяльна-еканамічных і інтэлектуальных праграм (Святоге Філатаў, былога галавы адміністрацыі Ельцины) з Москвы.

Можа ўзімку пытанне: а хто і як вызначае пераможцаў фестывалю, бо на ім называюць і прызёраў, і паўэрэтатў? Статку пра працедуре падтрымлівае анатымную пададчу (пад нік-наймам) аднаго верша, такім чынам, што сапраўдны канцерт з аўтарам мае толькі арганізатор. У журы ўваходзяць сталярні літаратары, кола якіх вызначаюцца цыганамі гадоў пры арганізацыйных творчых сустэрэнах, на якія паэтычнай моладзі па ўласным выбары запрашала атрымліваць.

У гэтым годзе журы склалі Адам Глобус, Алеся Камоцкі, Андрэй Хадановіч, Віктар Шніп, Вольга Базылевіч-Клімко (пераможца конкурсаў 2007 і 2008 гадоў), Дзмітрый Страндзя, Ларыса Рублеўская, Наталля Капа, Сяргей Пукст — паэт і музыка, і Юры Сапажжніков. Далей 10 сбраў журы падаюць свае «галасы» і «прызы». Другамі наминацыя важнейшай, па важкіх белой і абвязавае «судзію», на выпадак, калі наминаваны ім кандыдат атрымае большую суму галасоў і прызу, прадставіць пераможцу публіцы. Блеславіць, так бы мовіць, на творчыя пляхах уяўлікі свет.

Цяпер пра вынікі. Прызёраў (хто атрымаў хоць адзін «прыз») у гэтым годзе 8. Але найбольшая сума — па 1 прызе і 3 галасах — у Міколь Кандратава (нік-найм «Яzon», Мінск, голос ад Глобуса, прызы ад Сапажжнікова, Пукста і Капы) і Кірылы Анохіна («Слонік», Мінск, голос — Страндзя, прызы — Хадановіч, Камоцкі, Глобус).

Іх вершы варта прывесці цалкам:

**Мікола Кандратав
Белая змея**

паўзуща па скаванай марозам зямлі,
служжкі зімнай завеі.

Белая змея
шыпеннем сігнаць да голых галін,
снегсных дахаў і весніц.

Белая змея
замерзлае сусъя малако
з вымы рэк і азёраў.

Белая змея
імкнучу паасобку, то цэлым клубком
у халодныя норы.

Белая змея
над кожнаю згубленай летам душой
непадзельна ўладараць.

Белая змея
шукаваць за познай начною мяжкой
цёплай ахавры.

Максімальна лаканічны «мініацюрыйст»

Кірыла Анохін

паглядзі на зіму
і ніколі
так
не рабі

Што да аўтара нататкі, то мне найбуйшы спадабаўся твор, які атрымаў тры галасы, аўтар якога ў выніку ўвайшоў у лаўрэаты. Гэта — **Алена Беланожка** (голосы Рублеўскай, Страндзя і Глобуса):

Калі ты вымаеш сябе з зімы —
Крыху падсмажанай,
Крыху падснежнай,
Пабльтаўши дзвёры жытла ѹ карчмы,
Уваходзіш у дом да мяне, зблінтаўшанай —
Я выгіна спіну на тонкім ільне:
Бяры мяне на руکі
І цалуй, і гушкай!
Калі ты вымаеш сябе з мяне,

Алена Беланожка

Мне хочаца
Перавязаць цябе стужкай
І даслаць на Каляды жансчыне, якая
Не размішвае цукар у каве «на сонцы»,
Але носіць пярсцёнак і заўжды чакае.
Я вяртаю цябе
Благавернаи жонцы.
Я знойдзе цябе сярод серпанціна
І ліжэс побач,
І ўчуе мой пах...
І нічога на скажа,
Бо ты — яе мужчына,
І зойдзеца стогнамі
У тваіх руках.
Лівы на халасе заматляючы грывамі,
Збройжаць іголачкі жытнёвага асци...
Я застаюся сам-насам
Са сваімі рыфмамі.
Я вымаю сябе
З тваіго жыцця.

Што тычыцца наступнага года — фестываль адбудзеца, звычайна адбор твораў пачынаецца ў кастрычніку-лістападзе. Сачыще з парталам і пытаяцеся ў сваіх знаменных маладых геніяў. Не забудзяцесь таксама, што, паколькі конкурс навагоднекалядны, як вы ўжо зразумелі, у вершы-протэндэнце абавязковая павінна гучыць тэма зімы.

можа дзяржава быць сапраўды незалежнай, калі нація няявальная, калі людзі ў гэты дзяржаве не пачуваюцца сваімі на сваі зямлі. Але я веру, што такія калінебудзі абавязковая будзе. І гэта залежыць ад усіх нас», — сказаў Уладзімір Арлоў.

На адкрыцці выставы прысутнічалі паэт Андрэй Хадановіч, музыка Лявон Вольскі, былі людзі з ліку тых, хто 19 снежня быў затрыманы і асуджаны да адміністрацыйнага арышту, яны дзяліліся сваімі ўражаннямі ад падзымку з волі. У дзень адкрыцця выставы невілікімі офіс партыі БНФ быў перапоўнены людзьмі. Выстава «Салідарнасць» будзе працаваць да 31 студзеня, але інсталяцый камеры будзе дэмантравацца толькі два дні.

► ВЫСТАВА

САЛІДАРНАСЦЬ

Вольга ХВОІН

Перадача для дзяўчын, перадача для хлопчыка, паштоўкі, мальонкі, фотадздымкі і экспазіція турэмнай камеры. Усё гэта можна пабачыць у Мінску на выставе «Салідарнасць», прысвечанай падзеям 19 снежня 2010 года, калі адбыліся прэзідэнцкія выбары, разгон акцыі пратэсту і арышты соценіў людзей.

Фото: Уладзімір Вольскі

Адна з арганізатарак выставы — Алена Вальніц-Чарніева — распавяла, што такая ідэя з'явілася пад Новы год. «Было вельмі сумна, бязрадасна пасля тых падзеяў, але пачалі выхадзіць на свабоду першыя людзі пасля «сутак». І мы хадзілі зрабіць ім невялікі падарунак, каб яны на ўласнай вочы пабачылі салідарнасць людзей з імі. Прыкладна тыдзень таму мы пачалі збиральці экспанаты. У нас ёсьць сярод экспанатаў кніга Фуко, якая ў 2006-м адседзела суткі першыя раз, а пісцер — другі», — гаворыць Алена Вальніц.

Пісьменнік Уладзімір Арлоў падчас адкрыцця выставы за-

читаў сваё эсэ «Незалежнасць», написанае ў 1990 годзе, але і праз 20 год, яно, на думку аўтара, «на вялікі жаль, не толькі не

адказваць на пытанні: ці можа быць вольнай нація, якая не мае незалежнай дзяржавы, і ці

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАЎЦА:

220113, г. Мінск, вул. Малежа, 1-1234.
Тэл.: +375 29 735 12 12, +375 17 268 52 81.
почувас@bntb.org; www.novychas.org

НАДРУКАВАНІ ў друкарні УП «Плутас-Маркет». г. Мінск, вул. Халмагорская, 59. А.

Замова № 65

Падпісаны да друку 21.01.2011. 8.00.

Наклад 6000 асобнікай. Кошт свабодны.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеялістамі, не падзяляючы пазіцыяў.

При выкарыстанні матэрыялаў газеты спасылка на «Новы Час» абавязковая.

Рукапіс рэдакцыі не варта і не рэцензуе мастакі творы.

Чыццакая пошта публікуеца паводле рэдакцыйных меркаванняў.

Новы Час

Агульнапалітычная
штотыднічная газета
Ведаеца з сакавіка 2002 г.
Галоўны рэдактар
Кароль Аляксей Сцяпанавіч

Зарэгістравана Міністэрствам інфармацыі РБ. Пасведчанне ад дзяржавнай рэгістрацыі № 206 ад 20 ліпеня 2009.
ЗАСНУВАЛЬНИК: Мінскі гарадскі арганізацыя ГА ТБМ імя Ф. Скарыны. Адрас: 220005, г. Мінск, вул. Румянцава, 13. Тэл.: 284-85-11.
ВЫДАВЕЦ: Прыватнае выдавецкае ўнітарнае прадпрыемства «Час навінаў». Пасведчанне № 64 ад 12.01.2007 г.